
SINT-CATHARINAKERK DUISBURG

LIGGING
BESCHERMING
ONTWERPER

Kerkplaats 14A, 3080 Tervuren (Duisburg)
Beschermingsbesluit 25.03.1938
Architect Denise Debrouwer
Leuvensebaan 257 te 3051 Sint-Agatha-Rode
Studie beheersplan: Katrin Berckmans ir.-architect bvba
Gemeente Tervuren, Markt 7A, 3080 Tervuren

OPDRACHTGEVER

INGEDIEND TER GOEDKEURING

21 DECEMBER 2018

BIJLAGEN BEHEERSPLAN

BIJLAGE 1 . Lijst cultuurgooderen

LIJST VAN DE CULTUURGOEDEREN

In het beheersplan voor de Sint-Catharinakerk te Duisburg worden de roerende goederen die in aanmerking komen als 'cultuurgoed', afzonderlijk geïnventariseerd onder hoofdstuk 3, artikel 3.2.3.

Het gaat om beelden en schilderijen die reeds op het ogenblik van bescherming in de Sint-Catharinakerk aanwezig waren en historisch verbonden zijn met het monument. Ze zijn te beschouwen als 'onroerend door bestemming'. In de inventaris wordt aangegeven of het gaat om een ornamentele bestemming of een wilsbestemming.

In onderhavige bijlage bij het beheersplan worden ze nogmaals eenduidig opgelijst.

Aan de lijst wordt de motivatie¹ hiervoor toegevoegd, opgemaakt op basis van de richtlijn 'cultuurgoederen in monumenten' (21/12/2015).

De roerende goederen opgenomen in onderhavige lijst zijn kunstvoorwerpen met artistieke waarde. Ze leveren in belangrijke mate bij aan de **'artistieke' waarde van de Sint-Catharinakerk**. Net omwille van deze artistieke waarde, gecombineerd met haar historische waarde, werd de parochiekerk van Duisburg in 1938, in het algemeen belang, als monument beschermd.

I. SCHILDERIJEN

1. Kruisweg, E. Haeseleers, ca.1873.
2. Zijpanelen hoogaltaar, tweede helft 17e eeuw.
3. Marteldood van Catharina van Alexandrië, tweede helft 17e eeuw.
4. Ecce Homo, toegeschreven aan François Joseph Huygens, 1841-1860.
5. Doek van Veronica, toegeschreven aan Pieter-Jozef Verhaghen (1728-1811).
6. Aanbidding der herders, toegeschreven aan Frans Francken III, eerste helft 17e eeuw.
7. Maaltijd met de Emmausgangers, 18e eeuw.
8. Onze-Lieve-Vrouw schenkt rozenkrans aan de H. Dominicus, 17e eeuw.
9. Onze-Lieve-Vrouw van smarten met een zwaard doorboord, toegeschreven aan François Joseph Huygens, 1841-1860.
10. De aanbidding van de herders, eind 16e tot begin 17e eeuw.
11. De aanbidding van de herders, toegeschreven aan Franz Franck De Jongere, eerste helft 17e eeuw.
12. Sint-Jan-De-Doper, eerste helft 17e eeuw.
13. Heilige Hiëronymus, eerste helft 17e eeuw.
14. Medaillon Heilig Hart van Maria, 1873.
15. Medaillon Heilig Hart van Jezus, 1873.

II. BEELDEN

1. Sint-Sebastianus, 17e eeuw.
2. Sint-Anna-ten-Drieën, ca. 1600.
3. Heilige Barbara, 16 eeuw.
4. Sint-Jozef, ca. 1876.
5. Heilige Catharina, ca. 1876.
6. Madonna met kind, vermoedelijk eind 15e eeuw.
7. H. Catharina van Sienna, 19e of begin 20e eeuw.
8. Calvariegroep met de beelden van Maria en de apostel en evangelist Johannes, eind 19e eeuw.
9. Triomfkruis, vermoedelijk eind 13e eeuw.
10. De drie gezusters, 1894.
11. Beeldengroep Heilige Familie, 1891-1900.
12. Reliekbustes van de Heilige Catharina van Alexandrië en de Heilige Sebastiaan, met bijbehorende bloemenvazen (twee per buste).
13. Ornamenten van de preekstoel van Frans Dillekens uit 1894: het kruis, de arend, de engel en een putto.

¹ Bij de motivatie wordt verwezen naar foto's uit het beheersplan voor de kerk van Duisburg. De foto in groter formaat en mét de referentie kan in het beheersplan zelf geraadpleegd worden.

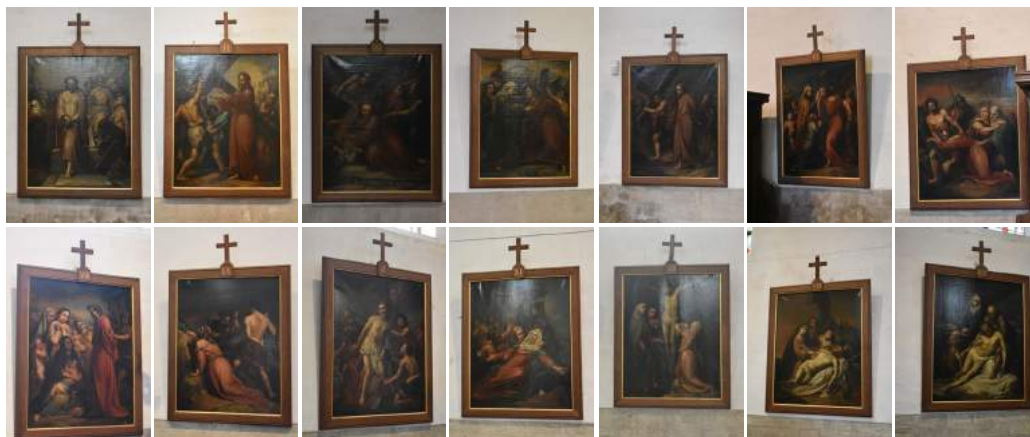
Datering van de gepolychromeerde barokke aankleding (altaren en koorlambrisering)

Een belangrijk deel van de kunstvoorwerpen die onroerend zijn door ornamentele bestemming maakten deel uit van de gepolychromeerde barokke aankleding van de Sint-Catharinakerk.

Inleidend op de motivatie voor de bescherming van deze roerende erfgoedelementen als cultuurgoed onroerend door ornamentele bestemming wordt daarom de datering van de barokke aankleding toegelicht.

- Bouw hoofdaltaar: 1693 (A.R.A.B. verz. kerkarchief, nr. 2867^g)
- Bouw koorgestoelte en dito lambrisering: 1693 (A.R.A.B. verz. kerkarchief, nr. 2867^g)
- Bouw zijaltaar zuid: overeenkomst van 31 maart 1783 tussen de kerkfabriek van Duisburg en Floris Bonet van Charleroi voor het maken van een altaar, dat '*moest lijken op het reeds bestaande altaar van de H. Maagd*'. (A.R.A.B. verz. kerkarchief, nr. 2872.)
- Bouw zijaltaar noord: onzeker, maar op basis van de vermelde bron voor het zuidelijk altaar dateert dit altaar dus zeker van voor 1783.
- Verwijderen van het hoofdaltaar: vóór 1895, toen het altaar dat nu nog ter plaatse staat op 21 augustus door kardinaal Goossens werd ingewijd. De wijding werd vermeld in het boek van Pastoor F. Maes "*Proeve eener beschrijving der kerk, gemeente en oude vrijheid van Duisburg, Duisburg, 1898*", p.42.
- Verwijderen van de zijaltaren: in 1913, bij de vervanging door de huidige zijaltaren. Deze vervanging werd vermeld in het boek van Pastoor F. Maes "*Proeve eener beschrijving der kerk, gemeente en oude vrijheid van Duisburg, Duisburg, 1898*", p.42.
- Verwijderen koorlambrisering: ca. 1893 . Afbeelding 12 (hfdst.2 beheersplan) toont het koor met de nog aanwezige lambrisering op een foto van voor 1893. Afbeelding 19, daterend uit 1895 (hfdst.2 beheersplan) toont de koorsluiting zonder de lambrisering.

I.1 KRUISWEG

A. Beschermingsgrondslag (stap 1 uit richtlijn)

Cultuurogoederen, onroerend **door wilsbestemming**

Kruisweg, geschilderd door E. Haeseleers, 1873.

Beheersplan Sint-Catharinakerk Duisburg, Inventaris 3.2.3 Cultuurogoederen, F1.

Staving wilsbestemming

Pastoor F. Maes noteerde in zijn boek *“Proeve eener beschrijving der kerk, gemeente en oude vrijheid van Duisburg, Duisburg, 1898”* op pag. 46-47 dat de kruisweg geschilderd is door E. Haeseleers en in 1873 in de kerk is gehangen. Pastoor F. Maes was pastoor in Duisburg tussen 1892 en 1917.

B. Toetsing aan de cumulatieve voorwaarden uit de definitie van cultuurogoederen (stap 2)

Er bestaat een waardeversterkende band tussen het cultuurogoed en het monument

De kruisweg, geschilderd door E. Haeseleers, heeft artistieke waarde en draagt hierdoor bij aan de ‘artistieke waarde’ van het interieur van de Sint-Catharinakerk, die ondermeer omwille van die artistieke waarde *als monument werd beschermd*. Inhoudelijk is de Kruisweg onderdeel van de traditie van het christelijk paasfeest en dus in bijzondere mate gerelateerd aan de bestemming van het monument als locatie voor de rooms-katholieke eredienst.

Het samen voorkomen van het cultuurogoed en het gebouw heeft een bijzondere waarde

De kruisweg werd voor de Sint-Catharinakerk gemaakt (zie A.).

Staving van de historische verbondenheid van het cultuurogoed met het monument

De kruisweg werd in 1873 in de kerk gehangen (zie staving A.), en was dus op het moment van de bescherming (1938) al aanwezig in de kerk. Op de rand van onderstaande historische foto is een van de staties van de kruisweg zichtbaar tegen de wand van de zuidelijke zijbeuk.

Foto bewaard in de kerk, zonder exacte datering maar tussen 1895 (plaatsing van het nieuwe hoofdaltaar) en het decaperen van de pijlers van het schip (binnen de ambtstermijn van pastoor Maes 1892-1917).

I.2 ZIJPANELEN HOOGALTAAR

A. Beschermingsgrondslag (stap 1 uit richtlijn)

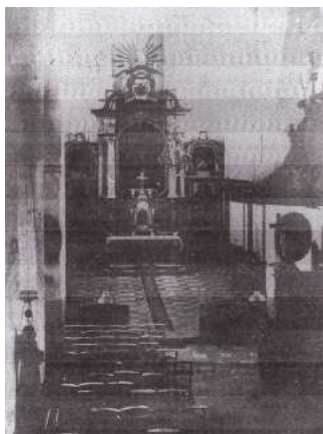
Cultuurgoederen, onroerend **door ornamentele bestemming**

Zijpanelen van het barokke, 17e-eeuwse hoogaltaar.

Beheersplan Sint-Catharinakerk Duisburg, Inventaris 3.2.3 Cultuurgoederen, F2 tot F5.

Staving ornamentele bestemming

Deze olieverfschilderijen op paneel hebben integraal deel uitgemaakt van het barokke hoogaltaar dat zich op het koor bevond tot het door pastoor Maes in 1895 vervangen werd. Afbeelding 12 uit de historische nota van het beheersplan toont het barokke hoogaltaar mét de zijpanelen na 1845 en voor 1893. Op afbeelding 34, daterend uit de periode 1893-1895 zijn de panelen reeds verwijderd en als afzonderlijk kunstwerk in de kerk bewaard.

Beheersplan kerk Duisburg
Afbeelding 12, hfdst. 2.

Beheersplan kerk Duisburg
Afbeelding 34, hfdst. 2.

B. Toetsing aan de cumulatieve voorwaarden uit de definitie van cultuurgoederen (stap 2)

Er bestaat een waardeversterkende band tussen het cultuurgoed en het monument

De 17e-eeuwse zijpanelen van het hoogaltaar hebben kunsthistorische en artistieke waarde en dragen hierdoor bij aan de 'artistieke waarde' van het interieur van de Sint-Catharinakerk, die onder meer omwille van die artistieke waarde *als monument werd beschermd*. Ze behoorden bovendien tot de ornamentiek van het barokke hoogaltaar dat het sluitstuk vormde van de voormalige barokke aankleding van het kerkinterieur vanaf de 17e eeuw tot het eind van de 19e eeuw.

Het samen voorkomen van het cultuurgoed en het gebouw heeft een bijzondere waarde

De panelen maakten een wezenlijk onderdeel uit van het hoogaltaar opgesteld op het koor. Het bijzonder belang van het koor van de Sint-Catharinakerk blijkt uit het feit dat het al op 25/9/1890 door de KCML tot monument van tweede klas werd gerangschikt.

Staving van de historische verbondenheid van het cultuurgoed met het monument

Datering van het barokke hoofdaltaar:

Gebouwd in 1693 (A.R.A.B. verz. kerkarchief, nr. 2867^g), dus voor de bescherming (1938). Het altaar werd vervaardigd door Huybrecht van Wever uit Brussel en geschilderd door Thomas Spints. Het tabernakel werd gesneden door Jan Hens.

I.3 MARTELDODD VAN CATHARINA VAN ALEXANDRIE

A. Beschermingsgrondslag (stap 1 uit richtlijn)

Cultuurgoeederen, onroerend **door ornamentele bestemming**

Retabelstuk van het barokke, 17e-eeuwse hoogaltaar.

Beheersplan Sint-Catharinakerk Duisburg, Inventaris 3.2.3 Cultuurgoeederen, F6.

Staving ornamentele bestemming

Deze schilderij op doek was het retabelstuk van het barokke hoogaltaar dat zich op het koor bevond tot het door pastoor Maes in 1895 vervangen werd. Op afbeelding 34, daterend uit de periode 1893-1895, toont het schilderij duidelijk als retabelstuk van het hoogaltaar.

Beheersplan kerk Duisburg
Afbeelding 34, hfdst. 2.

B. Toetsing aan de cumulatieve voorwaarden uit de definitie van cultuurgoeederen (stap 2)

Er bestaat een waardeversterkende band tussen het cultuurgoeed en het monument

Het 17e-eeuwse retabelstuk van het hoogaltaar heeft kunsthistorische en artistieke waarde en draagt hierdoor bij aan de 'artistieke waarde' van het interieur van de Sint-Catharinakerk, die onder meer omwille van die artistieke waarde *als monument werd beschermd*. Het behoort tot de ornamentiek van het barokke hoogaltaar, gewijd aan de Heilige Catharina, patroonheilige van de parochiekerk. Het altaar met het retabel vormde het sluitstuk van de voormalige barokke aankleding van het kerkinterieur vanaf de 17e eeuw tot het eind van de 19e eeuw.

Het samen voorkomen van het cultuurgoeed en het gebouw heeft een bijzondere waarde

Als retabelstuk was deze schilderij van wezenlijk belang voor de ornamentiek van het hoogaltaar dat het sluitstuk vormde van het koor tot het eind van de 19e eeuw. Het bijzonder belang van het koor van de Sint-Catharinakerk blijkt uit het feit dat het koor al op 25/9/1890 door de KCML tot monument van tweede klas werd gerangschikt.

Staving van de historische verbondenheid van het cultuurgoeed met het monument

Datering van het barokke hoofdaltaar:

Gebouwd in 1693 (A.R.A.B. verz. kerkarchief, nr. 2867⁹), dus voor de bescherming (1938). Het altaar werd vervaardigd door Huybrecht van Wever uit Brussel en geschilderd door Thomas Spints. Het tabernakel werd gesneden door Jan Hens.

I.4 ECCE HOMO

A. Beschermingsgrondslag (stap 1 uit richtlijn)

Cultuurogoederen, onroerend **door ornamentele bestemming**

Ecce Homo, toegeschreven aan François Joseph Huygens, 1841-1860.

Beheersplan Sint-Catharinakerk Duisburg, Inventaris 3.2.3 Cultuurogoederen, F7.

Staving ornamentele bestemming

Omwille van de kunsthistorische en artistieke waarde wordt het schilderij beschouwd als een van de belangrijke roerende erfgoedelementen die op het moment van bescherming in het interieur van de Sint-Catharinakerk aanwezig waren en bijdroegen tot de artistieke waarde ervan, die leidde tot de bescherming als monument en specifiek de 'artistieke' waardestelling (1938).

Er zijn geen historische foto's bewaard waarop het schilderij herkenbaar is en er zijn geen archiefstukken die de aankoop of schenking ervan staven. Het is echter zeer onwaarschijnlijk dat dit waardevol kunstobject nà 1938 (datum bescherming) in de kerk werd gebracht. Hierover werd immers niets in de archieven gevonden. Er wordt daarom aangenomen dat dit schilderij zich op het moment van bescherming in de Sint-Catharinakerk bevond.

B. Toetsing aan de cumulatieve voorwaarden uit de definitie van cultuurogoederen (stap 2)

Er bestaat een waardeversterkende band tussen het cultuurogoed en het monument

Het schilderij heeft artistieke waarde en draagt hierdoor als kunstwerk bij aan de 'artistieke waarde' van het interieur van de Sint-Catharinakerk, die ondermeer omwille van die artistieke waarde *als monument werd beschermd*.

Het samen voorkomen van het cultuurogoed en het gebouw heeft een bijzondere waarde

Het schilderij behoort zowel historisch, stilistisch als thematisch tot de aankleding van het interieur van de Sint-Catharinakerk.

Staving van de historische verbondenheid van het cultuurogoed met het monument

Het is zeer onwaarschijnlijk dat het cultuurogoed nog nà 1938 in de kerk werd gebracht, aangezien hierover niets bij het archiefonderzoek werd teruggevonden (zie staving A.)

I.5 DOEK VAN VERONICA

A. Beschermingsgrondslag (stap 1 uit richtlijn)

Cultuurgoederen, onroerend **door ornamentele bestemming**

Doek van Veronica, toegeschreven aan Pieter-Jozef Verhaghen (1728-1811).

Beheersplan Sint-Catharinakerk Duisburg, Inventaris 3.2.3 Cultuurgoederen, F8.

Staving ornamentale bestemming

Omwille van de kunsthistorische en artistieke waarde wordt het schilderij beschouwd als een van de belangrijke roerende erfgoedelementen die op het moment van bescherming in het interieur van de Sint-Catharinakerk aanwezig waren en bijdroegen tot de artistieke waarde ervan, die leidde tot de bescherming als monument en specifiek de 'artistieke' waardestelling (1938).

Er zijn geen historische foto's bewaard waarop het schilderij herkenbaar is en er zijn geen archiefstukken die de aankoop of schenking ervan staven. Het is echter zeer onwaarschijnlijk dat dit waardevol kunstobject na 1938 (datum bescherming) in de kerk werd gebracht. Hierover werd immers niets in de archieven gevonden. Er wordt daarom aangenomen dat dit schilderij zich op het moment van bescherming in de Sint-Catharinakerk bevond.

B. Toetsing aan de cumulatieve voorwaarden uit de definitie van cultuurgoederen (stap 2)

Er bestaat een waardeversterkende band tussen het cultuurgoed en het monument

Het schilderij heeft artistieke waarde en draagt hierdoor als kunstwerk bij aan de 'artistieke waarde' van het interieur van de Sint-Catharinakerk, die onder meer omwille van die artistieke waarde *als monument werd beschermd*.

Het samen voorkomen van het cultuurgoed en het gebouw heeft een bijzondere waarde

Het schilderij behoort zowel historisch, stilistisch als thematisch tot de aankleding van het interieur van de Sint-Catharinakerk.

Staving van de historische verbondenheid van het cultuurgoed met het monument

Het is zeer onwaarschijnlijk dat het cultuurgoed nog na 1938 in de kerk werd gebracht, aangezien hierover niets bij het archiefonderzoek werd teruggevonden (zie staving A.)

I.6 AANBIDDING DER HERDERS

A. Beschermingsgrondslag (stap 1 uit richtlijn)

Cultuurgoederen, onroerend **door ornamentele bestemming**

Aanbidding der herders, mogelijk toe te schrijven aan Frans Francken III, eerste helft 17e eeuw. Beheersplan Sint-Catharinakerk Duisburg, Inventaris 3.2.3 Cultuurgoederen, F9.

Staving ornamentele bestemming

Omwille van de kunsthistorische en artistieke waarde wordt het schilderij beschouwd als een van de belangrijke roerende erfgoedelementen die op het moment van bescherming in het interieur van de Sint-Catharinakerk aanwezig waren en bijdroegen tot de artistieke waarde ervan, die leidde tot de bescherming als monument en specifiek de 'artistieke' waardestelling (1938).

Er zijn geen historische foto's bewaard waarop het schilderij herkenbaar is en er zijn geen archiefstukken die de aankoop of schenking ervan staven. Het is echter zeer onwaarschijnlijk dat dit waardevol kunstobject na 1938 (datum bescherming) in de kerk werd gebracht. Hierover werd immers niets in de archieven gevonden. Er wordt daarom aangenomen dat dit schilderij zich op het moment van bescherming in de Sint-Catharinakerk bevond.

B. Toetsing aan de cumulatieve voorwaarden uit de definitie van cultuurgoederen (stap 2)

Er bestaat een waardeversterkende band tussen het cultuurgoed en het monument

Het schilderij heeft artistieke waarde en draagt hierdoor als kunstwerk bij aan de 'artistieke waarde' van het interieur van de Sint-Catharinakerk, die onder meer omwille van die artistieke waarde als monument werd beschermd.

Het samen voorkomen van het cultuurgoed en het gebouw heeft een bijzondere waarde

Het schilderij behoort zowel historisch, stilistisch als thematisch tot de aankleding van het interieur van de Sint-Catharinakerk.

Staving van de historische verbondenheid van het cultuurgoed met het monument

Het is zeer onwaarschijnlijk dat het cultuurgoed nog na 1938 in de kerk werd gebracht, aangezien hierover niets bij het archiefonderzoek werd teruggevonden (zie staving A.)

1.7 MAALTijd MET DE EMMAUSGANGERS

A. Beschermingsgrondslag (stap 1 uit richtlijn)

Cultuurgoederen, onroerend **door ornamentele bestemming**

Maaltijd met de Emmaüsgangers, 18e eeuw.

Beheersplan Sint-Catharinakerk Duisburg, Inventaris 3.2.3 Cultuurgoederen, F10.

Staving ornamentele bestemming

Omwille van de kunsthistorische en artistieke waarde wordt het schilderij beschouwd als een van de belangrijke roerende erfgoedelementen die op het moment van bescherming in het interieur van de Sint-Catharinakerk aanwezig waren en bijdroegen tot de artistieke waarde ervan, die leidde tot de bescherming als monument en specifiek de 'artistieke' waardestelling (1938).

Er zijn geen historische foto's bewaard waarop het schilderij herkenbaar is en er zijn geen archiefstukken die de aankoop of schenking ervan staven. Het is echter zeer onwaarschijnlijk dat dit waardevol kunstobject ná 1938 (datum bescherming) in de kerk werd gebracht. Hierover werd immers niets in de archieven gevonden. Er wordt daarom aangenomen dat dit schilderij zich op het moment van bescherming in de Sint-Catharinakerk bevond.

B. Toetsing aan de cumulatieve voorwaarden uit de definitie van cultuurgoederen (stap 2)

Er bestaat een waardeversterkende band tussen het cultuurgoed en het monument

Het schilderij heeft artistieke waarde en draagt hierdoor als kunstwerk bij aan de 'artistieke waarde' van het interieur van de Sint-Catharinakerk, die onder meer omwille van die artistieke waarde *als monument werd beschermd*.

Het samen voorkomen van het cultuurgoed en het gebouw heeft een bijzondere waarde

Het schilderij behoort zowel historisch, stilistisch als thematisch tot de aankleding van het interieur van de Sint-Catharinakerk.

Staving van de historische verbondenheid van het cultuurgoed met het monument

Het is zeer onwaarschijnlijk dat het cultuurgoed nog ná 1938 in de kerk werd gebracht, aangezien hierover niets bij het archiefonderzoek werd teruggevonden (zie staving A.)

1.8 ONZE-LIEVE-VROUW SCHENKT ROZENKRANS AAN DE HEILIGE DOMICUS

A. Beschermingsgrondslag (stap 1 uit richtlijn)

Cultuurgoeederen, onroerend **door ornamentele bestemming**

Onze-Lieve-Vrouw schenkt rozenkrans aan de Heilige Dominicus, 17e eeuw.

Beheersplan Sint-Catharinakerk Duisburg, Inventaris 3.2.3 Cultuurgoeederen, F11.

Staving ornamentele bestemming

Het schilderij behoorde tot de aankleding van het interieur rond de barokke zijaltaren in de transepten in de 19e eeuw, maar het is veel ouder en heeft bijzondere kunsthistorische en artistieke waarde.

Afbeelding 32 uit het beheersplan toont de olieverfschildering op doek opgehangen rechts van het Onze-Lieve-Vrouwaltaar in het noordtransept (foto voor 1913).

Beheersplan kerk Duisburg

Afbeelding 32, hfdst. 2.

B. Toetsing aan de cumulatieve voorwaarden uit de definitie van cultuurgoeederen (stap 2)

Er bestaat een waardeversterkende band tussen het cultuurgoeed en het monument

Het 17e-eeuwse schilderij heeft artistieke waarde en draagt hierdoor als kunstwerk bij aan de 'artistieke waarde' van het interieur van de Sint-Catharinakerk, die onder meer omwille van die artistieke waarde *als monument werd beschermd*.

Het samen voorkomen van het cultuurgoeed en het gebouw heeft een bijzondere waarde

Het schilderij behoort zowel historisch, stilistisch als thematisch tot de aankleding van het interieur van de Sint-Catharinakerk. Qua religieuze thematiek sluit het aan bij het Maria-altaar en de devotie voor Onze-Lieve-Vrouw, aan wie het barokke zijaltaar gewijd is.

Staving van de historische verbondenheid van het cultuurgoeed met het monument

Afbeelding 32 (foto staving A.) toont de aanwezigheid van het schilderij in het noordtransept voor 1913 (plaatsing van de nieuwe zijaltaren), en dus voor de datum van bescherming (1938).

1.9 ONZE-LIEVE-VROUW VAN SMARTEN MET EEN ZWAARD DOORBOORD

A. Beschermingsgrondslag (stap 1 uit richtlijn)

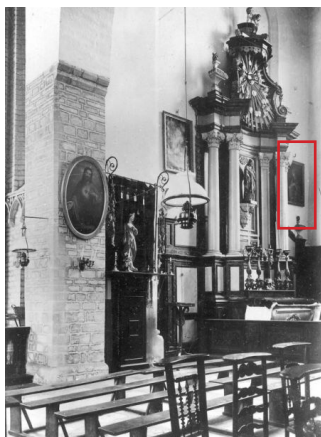
Cultuurogoederen, onroerend **door ornamentele bestemming**

Onze-Lieve-Vrouw van smarten met een zwaard doorboord, toegeschreven aan François Joseph Huyghens, 1841-1860.

Beheersplan Sint-Catharinakerk Duisburg, Inventaris 3.2.3 Cultuurogoederen, F12.

Staving ornamentele bestemming

Deze olieverfschildering op doek behoorde tot de aankleding van het interieur van het zuidtransept rond het barokke zijaltaar in de 19e eeuw. Afbeelding 33 uit het beheersplan toont een foto die dateert van voor het verwijderen van de zijaltaren in 1913. Het cultuurogoed was toen opgehangen rechts van het zijaltaar gewijd aan de Heilige Sebastiaan in het zuidtransept.

Beheersplan kerk Duisburg
Afbeelding 33, hfdst. 2.

B. Toetsing aan de cumulatieve voorwaarden uit de definitie van cultuurogoederen (stap 2)

Er bestaat een waardeversterkende band tussen het cultuurogoed en het monument

Het schilderij heeft een bijzondere kunsthistorische en artistieke waarde en draagt hierdoor bij aan de 'artistieke waarde' van het interieur van de Sint-Catharinakerk, die onder meer omwille van die artistieke waarde *als monument werd beschermd*.

Het samen voorkomen van het cultuurogoed en het gebouw heeft een bijzondere waarde

Het schilderij behoort historisch tot de aankleding van het interieur van de parochiekerk van Duisburg. Het sluit daarnaast ook qua religieuze thematiek aan bij de Sint-Catharinakerk. Het schilderij bevestigt de devotie in de Sint-Catharinakerk voor Onze-Lieve-Vrouw, aan wie het barokke zijaltaar in het noordtransept (daterend van voor 1783) gewijd was

Staving van de historische verbondenheid van het cultuurogoed met het monument

Afbeelding 33 (foto staving A.) toont de aanwezigheid van het schilderij in het zuidtransept voor 1913 (plaatsing van de nieuwe zijaltaren), en dus voor de datum van bescherming (1938).

I.10 DE AANBIDDING VAN DE HERDERS

A. Beschermingsgrondslag (stap 1 uit richtlijn)

Cultuuroederen, onroerend **door ornamentele bestemming**

De aanbidding van de herders, eind 16e, begin 17e eeuw.

Beheersplan Sint-Catharinakerk Duisburg, Inventaris 3.2.3 Cultuuroederen, F14.

Staving ornamentele bestemming

Omwille van de kunsthistorische en artistieke waarde wordt dit schilderij op paneel beschouwd als een van de belangrijke roerende erfgoedelementen die op het moment van bescherming in het interieur van de Sint-Catharinakerk aanwezig waren en bijdroegen tot de artistieke waarde ervan, die leidde tot de bescherming als monument en specifiek de 'artistieke' waardestelling (1938).

Er zijn geen historische foto's bewaard waarop het schilderij herkenbaar is en er zijn geen archiefstukken die de aankoop of schenking ervan staven. Het is echter zeer onwaarschijnlijk dat dit waardevol kunstobject nà 1938 (datum bescherming) in de kerk werd gebracht. Hierover werd immers niets in de archieven gevonden. Er wordt daarom aangenomen dat dit schilderij zich op het moment van bescherming in de Sint-Catharinakerk bevond.

B. Toetsing aan de cumulatieve voorwaarden uit de definitie van cultuuroederen (stap 2)

Er bestaat een waardeversterkende band tussen het cultuuroed en het monument

Het schilderij heeft artistieke waarde en draagt hierdoor als kunstwerk bij aan de 'artistieke waarde' van het interieur van de Sint-Catharinakerk, die onder meer omwille van die artistieke waarde als monument werd beschermd.

Het samen voorkomen van het cultuuroed en het gebouw heeft een bijzondere waarde

Het schilderij behoort zowel historisch, stilistisch als thematisch tot de aankleding van het interieur van de Sint-Catharinakerk.

Staving van de historische verbondenheid van het cultuuroed met het monument

Het is zeer onwaarschijnlijk dat het cultuuroed (schilderij op paneel) nog nà 1938 in de kerk werd gebracht, aangezien hierover niets bij het archiefonderzoek werd teruggevonden (zie staving A.)

I.11 DE AANBIDDING VAN DE HERDERS

A. Beschermingsgrondslag (stap 1 uit richtlijn)

Cultuurgoederen, onroerend **door ornamentele bestemming**

De aanbidding van de herders, toegeschreven aan Franz Franck De Jongere, eerste helft 17e eeuw. Beheersplan Sint-Catharinakerk Duisburg, Inventaris 3.2.3 Cultuurgoederen, F15.

Staving ornamentele bestemming

Omwille van de kunsthistorische en artistieke waarde wordt dit schilderij op paneel beschouwd als een van de belangrijke roerende erfgoedelementen die op het moment van bescherming in het interieur van de Sint-Catharinakerk aanwezig waren en bijdroegen tot de artistieke waarde ervan, die leidde tot de bescherming als monument en specifiek de 'artistieke' waardestelling (1938).

Er zijn geen historische foto's bewaard waarop het schilderij herkenbaar is en er zijn geen archiefstukken die de aankoop of schenking ervan staven. Het is echter zeer onwaarschijnlijk dat dit waardevol kunstobject na 1938 (datum bescherming) in de kerk werd gebracht. Hierover werd immers niets in de archieven gevonden. Er wordt daarom aangenomen dat deze schilderij zich op het moment van bescherming in de Sint-Catharinakerk bevond.

B. Toetsing aan de cumulatieve voorwaarden uit de definitie van cultuurgoederen (stap 2)

Er bestaat een waardeversterkende band tussen het cultuurgoed en het monument

Het schilderij heeft artistieke waarde en draagt hierdoor als kunstwerk bij aan de 'artistieke waarde' van het interieur van de Sint-Catharinakerk, die onder meer omwille van die artistieke waarde als monument werd beschermd.

Het samen voorkomen van het cultuurgoed en het gebouw heeft een bijzondere waarde

Het schilderij behoort zowel historisch, stilistisch als thematisch tot de aankleding van het interieur van de Sint-Catharinakerk.

Staving van de historische verbondenheid van het cultuurgoed met het monument

Het is zeer onwaarschijnlijk dat het cultuurgoed (schilderij op paneel) nog na 1938 in de kerk werd gebracht, aangezien hierover niets bij het archiefonderzoek werd teruggevonden (zie staving A.)

I.12 SINT-JAN-DE-DOPER

A. Beschermingsgrondslag (stap 1 uit richtlijn)

Cultuurgoederen, onroerend **door ornamentele bestemming**

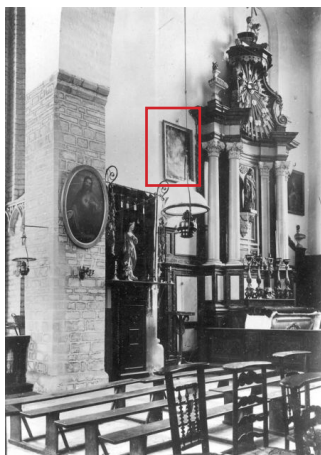
Sint-Jan-de-Doper, eerste helft 17e eeuw.

Beheersplan Sint-Catharinakerk Duisburg, Inventaris 3.2.3 Cultuurgoederen, F16.

Staving ornamentele bestemming

Omwillen van de kunsthistorische en artistieke waarde wordt dit schilderij op paneel beschouwd als een van de belangrijke roerende erfgoedelementen die op het moment van bescherming in het interieur van de Sint-Catharinakerk aanwezig waren en bijdroegen tot de artistieke waarde ervan, die leidde tot de bescherming als monument en specifiek de 'artistieke' waardestelling (1938).

Het schilderij behoorde tot de aankleding van het interieur van het zuidtransept rond het barokke zijaltaar in de 19e eeuw. Afbeelding 33 uit het beheersplan toont een foto die dateert van voor het verwijderen van de zijaltaren in 1913. Het cultuurgoed was toen opgehangen links van het zijaltaar gewijd aan de Heilige Sebastiaan in het zuidtransept.

Beheersplan kerk Duisburg
Afbeelding 33, hfdst. 2.

B. Toetsing aan de cumulatieve voorwaarden uit de definitie van cultuurgoederen (stap 2)

Er bestaat een waardeversterkende band tussen het cultuurgoed en het monument

Het schilderij heeft artistieke waarde en draagt hierdoor als kunstwerk bij aan de 'artistieke waarde' van het interieur van de Sint-Catharinakerk, die onder meer omwillen van die artistieke waarde als monument werd beschermd.

Het samen voorkomen van het cultuurgoed en het gebouw heeft een bijzondere waarde

Het schilderij behoort zowel historisch, stilistisch als thematisch tot de aankleding van het interieur van de Sint-Catharinakerk.

Staving van de historische verbondenheid van het cultuurgoed met het monument

Afbeelding 33 (foto staving A.) toont de aanwezigheid van het schilderij in het zuidtransept voor 1913 (plaatsing van de nieuwe zijaltaren), en dus voor de datum van bescherming (1938).

I.13 HEILIGE HIERONYMUS

A. Beschermingsgrondslag (stap 1 uit richtlijn)

Cultuurgoederen, onroerend **door ornamentale bestemming**

Heilige Hiëronymus, eerste helft 17e eeuw.

Beheersplan Sint-Catharinakerk Duisburg, Inventaris 3.2.3 Cultuurgoederen, F17.

Staving ornamentale bestemming

Omwille van de kunsthistorische en artistieke waarde wordt dit schilderij op paneel beschouwd als een van de belangrijke roerende erfgoedelementen die op het moment van bescherming in het interieur van de Sint-Catharinakerk aanwezig waren en bijdroegen tot de artistieke waarde ervan, die leidde tot de bescherming als monument en specifiek de 'artistieke' waardestelling (1938).

Het schilderij is niet herkenbaar op de oude foto's van de aankleding van het kerkinterieur rond 1900, maar stilistisch vergelijk, de datering van beiden en de schildering op paneel doen vermoeden dat de schilderijen van Sint-Jan-de Doper en de Heilige Hiëronymus in eenzelfde tijdperiode als ornamentale aankleding in de kerk werden gebracht.

B. Toetsing aan de cumulatieve voorwaarden uit de definitie van cultuurgoederen (stap 2)

Er bestaat een waardeversterkende band tussen het cultuurgoed en het monument

Het schilderij heeft artistieke waarde en draagt hierdoor als kunstwerk bij aan de 'artistieke waarde' van het interieur van de Sint-Catharinakerk, die onder meer omwille van die artistieke waarde *als monument werd beschermd*.

Het samen voorkomen van het cultuurgoed en het gebouw heeft een bijzondere waarde

Het schilderij behoort zowel historisch, stilistisch als thematisch tot de aankleding van het interieur van de Sint-Catharinakerk.

Staving van de historische verbondenheid van het cultuurgoed met het monument

Het is zeer onwaarschijnlijk dat het cultuurgoed (schilderij op paneel) nog na 1938 in de kerk werd gebracht, aangezien hierover niets bij het archiefonderzoek werd teruggevonden.

Bovendien is het aannemelijk gezien de datering en stilistische gelijkenis dat het schilderij gelijktijdig met dat van Sint-Jan-de-Doper in de kerk werd gebracht, wat volgens afbeelding 33 in elk geval voor 1913 was en dus voor de datum van bescherming (1938).

I.14 MEDAILLON HEILIG HART VAN MARIA

A. Beschermingsgrondslag (stap 1 uit richtlijn)

Cultuurogoederen, onroerend **door wilsbestemming**

Medaillon Heilig Hart van Maria, geschilderd door E. Haeseleers, 19e eeuw (voor 1873).

Beheersplan Sint-Catharinakerk Duisburg, Inventaris 3.2.3 Cultuurogoederen, F18.

Staving wilsbestemming

Dit medaillon werd samen met het medaillon Heilig Hart van Jezus in 1873 aangekocht en in de kerk gehangen, zo heeft Pastoor F. Maes genoteerd in zijn boek *“Proeve eener beschrijving der kerk, gemeente en oude vrijheid van Duisburg, Duisburg, 1898”*. Pastoor F. Maes was pastoor in Duisburg tussen 1892 en 1917.

Het medaillon behoorde tot de aankleding van het interieur rond de barokke zijaltaren in de 19e eeuw en heeft kunsthistorische waarde. Afbeelding 32 uit het beheersplan toont het medaillon opgehangen rechts van het Onze-Lieve-Vrouwaltaar in het noordtransept (foto voor 1913).

Beheersplan kerk Duisburg
Afbeelding 32, hfdst. 2.

B. Toetsing aan de cumulatieve voorwaarden uit de definitie van cultuurogoederen (stap 2)

Er bestaat een waardeversterkende band tussen het cultuurogoed en het monument

Het medaillon, geschilderd door E. Haeseleers, heeft artistieke waarde en draagt hierdoor bij aan de ‘artistieke waarde’ van het interieur van de Sint-Catharinakerk, die onder meer omwille van die artistieke waarde *als monument werd beschermd*.

Het samen voorkomen van het cultuurogoed en het gebouw heeft een bijzondere waarde

Het medaillon werd voor de Sint-Catharinakerk gemaakt en behoort tot een set van twee stilistisch sterk gelijkende schilderijen op doek in medaillonvormige lijst, uitgevoerd door dezelfde kunstenaar.

Staving van de historische verbondenheid van het cultuurogoed met het monument

Afbeelding 32 (foto staving A.) toont de aanwezigheid van het schilderij in het noordtransept voor 1913 (plaatsing van de nieuwe zijaltaren), en dus voor de datum van bescherming (1938).

I.15 MEDAILLON HEILIG HART VAN JEZUS

A. Beschermingsgrondslag (stap 1 uit richtlijn)

Cultuurgoederen, onroerend **door wilsbestemming**

Medaillon Heilig Hart van Jezus, geschilderd door E. Haeseleers, 19e eeuw (voor 1873).

Beheersplan Sint-Catharinakerk Duisburg, Inventaris 3.2.3 Cultuurgoederen, F18.

Staving wilsbestemming

Dit medaillon werd samen met het medaillon Heilig Hart van Maria in 1873 aangekocht en in de kerk gehangen, zo heeft Pastoor F. Maes genoteerd in zijn boek *“Proeve eener beschrijving der kerk, gemeente en oude vrijheid van Duisburg, Duisburg, 1898”*. Pastoor F. Maes was pastoor in Duisburg tussen 1892 en 1917.

Het medaillon behoorde tot de aankleding van het interieur rond de barokke zijaltaren in de 19e eeuw en heeft kunsthistorische waarde. Afbeelding 33 uit het beheersplan toont het medaillon opgehangen links van het Sint-Sebastianusaltaar in het zuidtransept (foto voor 1913).

Beheersplan kerk Duisburg
Afbeelding 33, hfdst. 2.

B. Toetsing aan de cumulatieve voorwaarden uit de definitie van cultuurgoederen (stap 2)

Er bestaat een waardeversterkende band tussen het cultuurgoed en het monument

Het medaillon, geschilderd door E. Haeseleers, heeft artistieke waarde en draagt hierdoor bij aan de 'artistieke waarde' van het interieur van de Sint-Catharinakerk, die onder meer omwille van die artistieke waarde *als monument werd beschermd*.

Het samen voorkomen van het cultuurgoed en het gebouw heeft een bijzondere waarde

Het medaillon werd voor de Sint-Catharinakerk gemaakt en behoort tot een set van twee stilistisch sterk gelijkende schilderijen op doek in medaillonvormige lijst, uitgevoerd door dezelfde kunstenaar.

Staving van de historische verbondenheid van het cultuurgoed met het monument

Afbeelding 33 (foto staving A.) toont de aanwezigheid van het schilderij in het zuidtransept voor 1913 (plaatsing van de nieuwe zijaltaren), en dus voor de datum van bescherming (1938).

II.1 SINT-SEBASTIANUS

A. Beschermingsgrondslag (stap 1 uit richtlijn)

Cultuurgoederen, onroerend **door ornamentele bestemming**

Beeld Sint-Sebastianus, 17e eeuw volgens KIK-IRPA.

Beheersplan Sint-Catharinakerk Duisburg, Inventaris 3.2.3 Cultuurgoederen, F20.

Staving ornamentele bestemming

Het 17e-eeuwse gepolychromeerd houten beeld van Sint-Sebastianus heeft een belangrijke kunsthistorische en artistieke waarde en behoorde al tot de ornamentele aankleding van het interieur van de Sint-Catharinakerk op het moment van bescherming van de parochiekerk als monument omwille van onder meer haar 'artistieke' waarde.

Op de onderstaande foto-opname is het Sint-Sebastianusbeeld opgesteld in de middenbeuk. Deze foto geeft duidelijk het belang aan van de beelden als decoratieve ornamenten in het kerkinterieur aan het eind van de 19e eeuw.

Foto bewaard in de sacristie van de Sint-Catharinakerk. Afbeelding zonder exacte datering maar tussen 1895 (plaatsing van het nieuw hoofdaltaar) en het decaperen van de pijlers van het schip (binnen de ambtstermijn van pastoor Maes 1892-1917).

Het beeld was dus in elk geval voor de datum van de bescherming (1938) al aanwezig in de kerk.

B. Toetsing aan de cumulatieve voorwaarden uit de definitie van cultuurgoederen (stap 2)

Er bestaat een waardeversterkende band tussen het cultuurgoed en het monument

Het beeld van de Heilige Sebastianus heeft artistieke en kunsthistorische waarde en draagt hierdoor bij aan de 'artistieke waarde' van het interieur van de Sint-Catharinakerk, die omwille van haar historische en artistieke waarde *als monument werd beschermd*.

Het samen voorkomen van het cultuurgoed en het gebouw heeft een bijzondere waarde

Het beeld heeft als bijkomende verbondheid met de Sint-Catharinakerk de verering van de Heilige Sebastiaan (zie ook II.12). Mogelijk was het oorspronkelijk als retabelstuk opgesteld in de altaarnis van het zuidelijke zijaltaar. Het beeld in de altaarnis volgens afbeelding 33 uit het beheersplan (hfdst.2) past eigenlijk qua voetstuk niet op de sokkel en werd vermoedelijk pas later in de nis geplaatst.

Staving van de historische verbondenheid van het cultuurgoed met het monument

Bovenstaande foto (staving A.) toont de aanwezigheid van het beeld in de middenbeuk tussen 1895 en 1917, dus voor de datum van bescherming (1938).

II.2 SINT-ANNA-TEN-DRIEËN

A. Beschermingsgrondslag (stap 1 uit richtlijn)

Cultuurgoederen, onroerend **door ornamentele bestemming**

Beeld Sint-Anna-ten-Drieën, ca. 1600.

Beheersplan Sint-Catharinakerk Duisburg, Inventaris 3.2.3 Cultuurgoederen, F21.

Staving ornamentele bestemming

Omwille van de kunsthistorische en artistieke waarde wordt het beeld beschouwd als een van de belangrijke roerende erfgoedelementen die op het moment van bescherming in het interieur van de Sint-Catharinakerk aanwezig waren en bijdroegen tot de artistieke waarde ervan, die leidde tot de bescherming als monument en specifiek de 'artistieke' waardestelling (1938).

Er zijn geen historische foto's bewaard waarop het beeld herkenbaar is en er zijn geen archiefstukken die de aankoop of schenking ervan staven. Het is echter zeer onwaarschijnlijk dat dit waardevol kunstobject daterend van ca. 1600 na 1938 (datum bescherming) in de kerk werd gebracht. Hierover werd immers niets in de archieven gevonden. Er wordt daarom aangenomen dat het beeld van Sint-Anna-ten-Drieën zich op het moment van bescherming in de Sint-Catharinakerk bevond.

B. Toetsing aan de cumulatieve voorwaarden uit de definitie van cultuurgoederen (stap 2)

Er bestaat een waardeversterkende band tussen het cultuurgoed en het monument

Het beeld heeft een bijzondere artistieke waarde en draagt hierdoor als kunstwerk bij aan de 'artistieke waarde' van het interieur van de Sint-Catharinakerk, die onder meer omwille van die artistieke waarde *als monument werd beschermd*.

Het samen voorkomen van het cultuurgoed en het gebouw heeft een bijzondere waarde

Het beeld behoort zowel historisch, stilistisch als thematisch tot de aankleding van het kerkinterieur van de Sint-Catharinakerk.

Staving van de historische verbondenheid van het cultuurgoed met het monument

Het is zeer onwaarschijnlijk dat het cultuurgoed nog na 1938 in de kerk werd gebracht, aangezien hierover niets bij het archiefonderzoek werd terug gevonden (zie staving A.)

II.3 HEILIGE BARBARA

A. Beschermingsgrondslag (stap 1 uit richtlijn)

Cultuurgoederen, onroerend **door ornamentale bestemming**

Beeld van de Heilige Barbara, 16e eeuw.

Beheersplan Sint-Catharinakerk Duisburg, Inventaris 3.2.3 Cultuurgoederen, F22.

Staving ornamentale bestemming

Omwille van de kunsthistorische en artistieke waarde wordt het 16e-eeuwse beeld beschouwd als een van de belangrijke roerende erfgoedelementen die op het moment van bescherming in het interieur van de Sint-Catharinakerk aanwezig waren en bijdroegen tot de artistieke waarde ervan, die leidde tot de bescherming als monument en specifiek de 'artistieke' waardestelling (1938).

Er zijn geen historische foto's bewaard waarop het beeld herkenbaar is en er zijn geen archiefstukken die de aankoop of schenking ervan staven. Het is echter zeer onwaarschijnlijk dat dit waardevol kunstobject ná 1938 (datum bescherming) in de kerk werd gebracht. Hierover werd immers niets in de archieven gevonden. Er wordt daarom aangenomen dat het beeld van de Heilige Barbara zich op het moment van bescherming in de Sint-Catharinakerk bevond.

B. Toetsing aan de cumulatieve voorwaarden uit de definitie van cultuurgoederen (stap 2)

Er bestaat een waardeversterkende band tussen het cultuurgoed en het monument

Het beeld heeft een bijzondere artistieke waarde en draagt hierdoor als kunstwerk bij aan de 'artistieke waarde' van het interieur van de Sint-Catharinakerk, die onder meer omwille van die artistieke waarde *als monument werd beschermd*.

Het samen voorkomen van het cultuurgoed en het gebouw heeft een bijzondere waarde

Het beeld behoort zowel historisch, stilistisch als thematisch tot de aankleding van het kerkinterieur van de Sint-Catharinakerk.

Staving van de historische verbondenheid van het cultuurgoed met het monument

Het is zeer onwaarschijnlijk dat het cultuurgoed nog ná 1938 in de kerk werd gebracht, aangezien hierover niets bij het archiefonderzoek werd terug gevonden (zie staving A.)

II.4 SINT-JOZEF

A. Beschermingsgrondslag (stap 1 uit richtlijn)

Cultuurgoederen, onroerend **door wilsbestemming**

Gepolychromeerd plaasteren beeld van Sint-Jozef, ca. 1876.

Beheersplan Sint-Catharinakerk Duisburg, Inventaris 3.2.3 Cultuurgoederen, F23.

Staving wilsbestemming

Het beeld van Sint-Jozef werd samen met het beeld van Sint-Catharina in 1876 aan de kerk geschonken, zo heeft Pastoor F. Maes opgetekend op pagina 46 in zijn boek *“Proeve eener beschrijving der kerk, gemeente en oude vrijheid van Duisburg, Duisburg, 1898”*. Pastoor F. Maes was pastoor in Duisburg tussen 1892 en 1917.

Het beeld behoorde tot de aankleding van het interieur rond de barokke zijaltaren in de 19e eeuw en heeft kunsthistorische waarde. Afbeelding 32 uit het beheersplan toont het beeld op een sokkel rechts van het Onze-Lieve-Vrouwaltaar in het noordtransept (foto voor 1913).

Beheersplan kerk Duisburg
Afbeelding 32, hfdst. 2.

B. Toetsing aan de cumulatieve voorwaarden uit de definitie van cultuurgoederen (stap 2)

Er bestaat een waardeversterkende band tussen het cultuurgoed en het monument

Het beeld van Sint-Jozef heeft artistieke waarde en draagt hierdoor bij aan de 'artistieke waarde' van het interieur van de Sint-Catharinakerk, die onder meer omwille van die artistieke waarde als monument werd beschermd.

Het samen voorkomen van het cultuurgoed en het gebouw heeft een bijzondere waarde

Het beeld werd aan de Sint-Catharinakerk geschonken tezamen met het beeld van Sint-Catharina dat een analoge stilistische vormgeving heeft.

Staving van de historische verbondenheid van het cultuurgoed met het monument

Afbeelding 32 (foto staving A.) toont de aanwezigheid van het Sint-Jozefbeeld in het noordtransept voor 1913 (plaatsing van de nieuwe zijaltaren), en dus voor de datum van bescherming (1938).

II.5 SINT-CATHARINA

A. Beschermingsgrondslag (stap 1 uit richtlijn)

Cultuurgooederen, onroerend **door wilsbestemming**

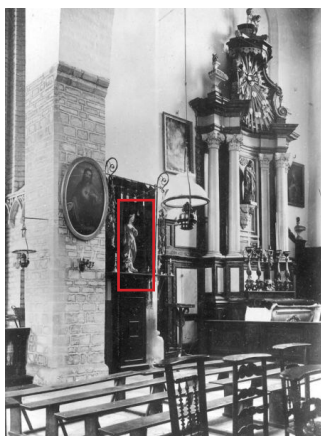
Gepolychromeerd plaasteren beeld van de Heilige Catharina, ca. 1876.

Beheersplan Sint-Catharinakerk Duisburg, Inventaris 3.2.3 Cultuurgooederen, F24.

Staving wilsbestemming

Het beeld van de Heilige Catharina werd samen met het beeld van Sint-Jozef in 1876 aan de kerk geschonken, zo heeft Pastoor F. Maes opgetekend op pagina 46 in zijn boek *"Proeve eener beschrijving der kerk, gemeente en oude vrijheid van Duisburg, Duisburg, 1898"*. Pastoor F. Maes was pastoor in Duisburg tussen 1892 en 1917.

Het beeld behoorde tot de aankleding van het interieur rond de barokke zijaltaren in de 19e eeuw en heeft kunsthistorische waarde. Afbeelding 33 uit het beheersplan toont het beeld geplaatst op een sokkel, links van het Sint-Sebastianusaltaar in het zuidtransept (foto voor 1913).

Beheersplan kerk Duisburg
Afbeelding 33, hfdst. 2.

B. Toetsing aan de cumulatieve voorwaarden uit de definitie van cultuurgooederen (stap 2)

Er bestaat een waardeversterkende band tussen het cultuurgood en het monument

Het beeld van de Heilige Catharina heeft artistieke waarde en draagt hierdoor bij aan de 'artistieke waarde' van het interieur van de Sint-Catharinakerk, die onder meer omwille van die artistieke waarde als monument werd beschermd.

Het samen voorkomen van het cultuurgood en het gebouw heeft een bijzondere waarde

Het beeld van de patroonheilige van de parochiekerk van Duisburg werd aan de Sint-Catharinakerk geschonken tezamen met het beeld van Sint-Jozef dat een analoge stilistische vormgeving heeft.

Staving van de historische verbondenheid van het cultuurgood met het monument

Afbeelding 32 (foto staving A.) toont de aanwezigheid van het Sint-Jozefbeeld in het noordtransept voor 1913 (plaatsing van de nieuwe zijaltaren), en dus voor de datum van bescherming (1938).

II.6 MADONNA MET KIND

A. Beschermingsgrondslag (stap 1 uit richtlijn)

Cultuurogoederen, onroerend **door ornamentele bestemming**

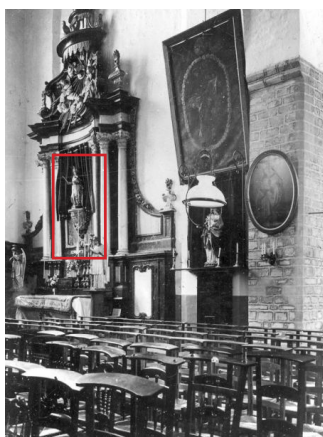
Houten, verguld beeld van de Madonna met kind, datering 15e eeuw volgens KIK-IRPA.

Beheersplan Sint-Catharinakerk Duisburg, Inventaris 3.2.3 Cultuurogoederen, F25.

Staving ornamentele bestemming

Omwille van de kunsthistorische en artistieke waarde wordt het beeld beschouwd als een van de belangrijke roerende erfgoedelementen die op het moment van bescherming in het interieur van de Sint-Catharinakerk aanwezig waren en bijdroegen tot de artistieke waarde ervan, die leidde tot de bescherming als monument en specifiek de 'artistieke' waardestelling (1938).

Het beeld behoorde tot de aankleding van het interieur rond de barokke zijaltaren in de 19e eeuw en heeft kunsthistorische waarde. Afbeelding 32 uit het beheersplan toont het Madonnabeeld centraal opgesteld in de altaarnis van het Onze-Lieve-Vrouwaltaar in het noordtransept (foto voor 1913).

Beheersplan kerk Duisburg
Afbeelding 32, hfdst. 2.

B. Toetsing aan de cumulatieve voorwaarden uit de definitie van cultuurogoederen (stap 2)

Er bestaat een waardeversterkende band tussen het cultuurogoed en het monument

Het beeld heeft een bijzondere artistieke waarde en draagt hierdoor als kunstwerk bij aan de 'artistieke waarde' van het interieur van de Sint-Catharinakerk, die ondermeer omwille van die artistieke waarde *als monument werd beschermd*.

Het samen voorkomen van het cultuurogoed en het gebouw heeft een bijzondere waarde

Als centraal altaarbeeld voor het noordelijk zijaltaar heeft het Madonnabeeld een grote verbondenheid met de Sint-Catharinakerk waar de verering van de Heilige Maagd een belangrijke religieuze plaats inneemt.

Staving van de historische verbondenheid van het cultuurogoed met het monument

Afbeelding 32 (foto staving A.) toont de aanwezigheid van de Madonna met kind in de altaarnis van het Onze-Lieve-Vrouwaltaar in het noordtransept voor 1913 (plaatsing van de nieuwe zijaltaren), en dus voor de datum van bescherming (1938).

II.7 HEILIGE CATHARINA VAN SIENNA

A. Beschermingsgrondslag (stap 1 uit richtlijn)

Cultuurogoederen, onroerend **door ornamentele bestemming**

Plaasteren beeld met polychrome schildering van de H. Catharina van Sienna, 19e of begin 20e eeuw.

Beheersplan Sint-Catharinakerk Duisburg, Inventaris 3.2.3 Cultuurogoederen, F26.

Staving ornamentele bestemming

Het beeld van de patroonheilige van de parochiekerk heeft artistieke waarde en draagt hierdoor bij aan de 'artistieke waarde' van het interieur van de Sint-Catharinakerk, die onder meer omwille van die artistieke waarde *als monument werd beschermd*.

Het beeld had in elk geval in de eerste helft van de 20e eeuw een prominente plaats in de middenbeuk van het schip van de kerk en behoorde tot de vaste aankleding van het kerkinterieur. De beelden die het schip moesten decoreren stonden immers allemaal op sokkels met identieke vormgeving, opgehangen aan de pilaren. Het beeld van de H. Catharina kreeg de plaats die eerder was toegewezen aan de calvariegroep, tegenover het beeld van Sint-Sebastianus (ter vergelijking: foto bij II.1).

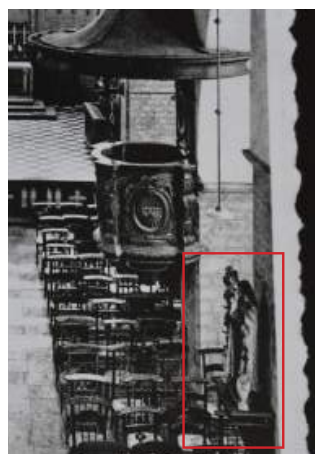

Foto bewaard in de kerk, zonder exacte datering maar tussen 1895 (plaatsing nieuw hoofdaltaar) en 1966 (verplaatsen van de preekstoel naar de noord-zijde). De foto rechts is een uitvergroting van het overzicht links.

B. Toetsing aan de cumulatieve voorwaarden uit de definitie van cultuurogoederen (stap 2)

Er bestaat een waardeversterkende band tussen het cultuurogoed en het monument

Het beeld heeft een bijzondere artistieke waarde en draagt hierdoor als kunstwerk bij aan de 'artistieke waarde' van het interieur van de Sint-Catharinakerk, die onder meer omwille van die artistieke waarde *als monument werd beschermd*.

Het samen voorkomen van het cultuurogoed en het gebouw heeft een bijzondere waarde

Als beeld van de patroonheilige van kerk van Duisburg heeft het beeld van de Heilige Catharina van Sienna een grote verbondenheid met de Sint-Catharinakerk.

Staving van de historische verbondenheid van het cultuurogoed met het monument

Het is zeer onwaarschijnlijk dat het cultuurogoed nog na 1938 in de kerk werd gebracht, aangezien hierover niets bij het archiefonderzoek werd teruggevonden.

II.8 CALVARIEGROEP

A. Beschermingsgrondslag (stap 1 uit richtlijn)

Cultuurogoederen, onroerend **door wilsbestemming**

Gepolychromeerde houten beelden van Onze-Lieve-Vrouw en de Heilige Johannes, verenigd in een calvariegroep, 19e eeuw.

Het kruis is niet meer origineel en vormt een lacune in de 19e-eeuwse beeldengroep.

Beheersplan Sint-Catharinakerk Duisburg, Inventaris 3.2.3 Cultuurogoederen, F27.

Staving wilsbestemming

Gift van Pastoor F. Maes zoals genoteerd in zijn boek *“Proeve eener beschrijving der kerk, gemeente en oude vrijheid van Duisburg, Duisburg, 1898”*. Pastoor F. Maes was pastoor in Duisburg tussen 1892 en 1917.

De beeldengroep was, zoals onderstaande foto toont, opgesteld op een sokkel aan de zuidzijde van de middenbeuk en maakte deel uit van de ornamentele aankleding van het kerkinterieur aan het eind van de 19e eeuw.

Foto bewaard in de sacristie van de Sint-Catharinakerk. Afbeelding zonder exacte datering maar tussen 1895 (plaatsing van het nieuw hoofdaltaar) en het decaperen van de pijlers van het schip (binnen de ambtstermijn van pastoor Maes 1892-1917).

De calvariegroep, hier nog met origineel kruisbeeld, was dus in elk geval voor de datum van de bescherming (1938) al aanwezig

B. Toetsing aan de cumulatieve voorwaarden uit de definitie van cultuurogoederen (stap 2)

Er bestaat een waardeversterkende band tussen het cultuurogoed en het monument

De beeldengroep heeft artistieke waarde en draagt hierdoor bij aan de ‘artistieke waarde’ van het interieur van de Sint-Catharinakerk, die onder meer omwille van die artistieke waarde als monument werd beschermd.

Het samen voorkomen van het cultuurogoed en het gebouw heeft een bijzondere waarde

De Calvariegroep had in elk geval rond het eind van de 19e eeuw een prominente plaats in de middenbeuk van het schip van de kerk; een gelijkwaardige opstelling met het beeld van Sint-Sebastianus (vereerd in de kerk met een eigen zijaltaar) aan de tegenoverliggende pijler.

Staving van de historische verbondenheid van het cultuurogoed met het monument

De bovenstaande foto (staving A.) toont de aanwezigheid van de Calvariegroep in het schip in de periode tussen 1895 en 1917 en dus voor de datum van bescherming (1938).

II.9 TRIOMFKRUIS

A. Beschermingsgrondslag (stap 1 uit richtlijn)

Cultuuroederen, onroerend **door ornamentele bestemming**

Triomfkruis, 13e eeuw volgens KIK-IRPA.

Beheersplan Sint-Catharinakerk Duisburg, Inventaris 3.2.3 Cultuuroederen, F28.

Staving ornamentele bestemming

Het triomfkruis heeft kunsthistorische en artistieke waarde en draagt hierdoor bij aan de 'artistieke waarde' van het interieur van de Sint-Catharinakerk, die onder meer omwille van die artistieke waarde *als monument werd beschermd*.

Het is op meerdere foto's, bewaard in de sacristie, te zien op de grens van het schip en het hoogkoor (aansluiting met de dwarsbeuk) wat de te verwachten plaats is voor een triomfkruis in een rooms-katholieke kerk.

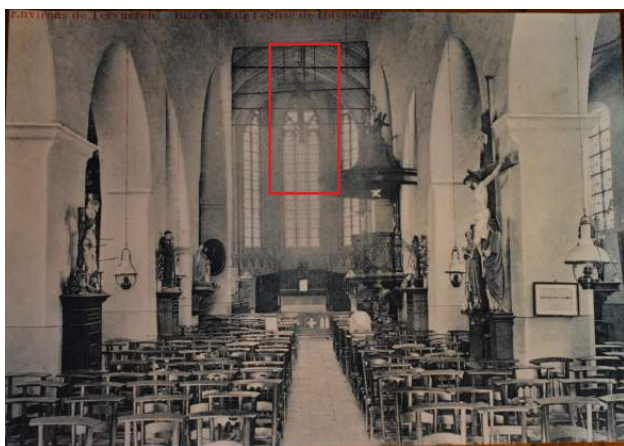

Foto bewaard in de sacristie van de Sint-Catharinakerk. Afbeelding zonder exacte datering maar tussen 1895 (plaatsing van het nieuw hoofdaltaar) en het decaperen van de pijlers van het schip (binnen de ambtstermijn van pastoor Maes 1892-1917).

Foto bewaard in de kerk, zonder exacte datering maar tussen 1895 (plaatsing van het nieuw hoofdaltaar) en 1966 (verplaatsen van de preekstoel naar de noordzijde).

B. Toetsing aan de cumulatieve voorwaarden uit de definitie van cultuuroederen (stap 2)

Er bestaat een waardeversterkende band tussen het cultuurogoed en het monument

Het triomfbeeld heeft een artistieke waarde en draagt hierdoor als kunstwerk bij aan de 'artistieke waarde' van het interieur van de Sint-Catharinakerk, die onder meer omwille van die artistieke waarde *als monument werd beschermd*.

Het samen voorkomen van het cultuurogoed en het gebouw heeft een bijzondere waarde

Het triomfkruis heeft inhoudelijk een belangrijke religieuze betekenis binnen de ornamentele aankleding van de rooms-katholieke parochiekerk.

Staving van de historische verbondenheid van het cultuurogoed met het monument

De bovenstaande foto (staving A, foto links) toont de aanwezigheid van het kruisbeeld op de grens van het schip en het koor in de periode tussen 1895 en 1917 en dus voor de datum van bescherming (1938).

II.10 DE DRIE GEZUSTERS

A. Beschermingsgrondslag (stap 1 uit richtlijn)

Cultuurgoederen, onroerend **door wilsbestemming**

Groep van drie gepolychromeerde plaasteren heiligenbeelden, die de drie gezusters nl. de Heilige Bertilia, de Heilige Eutropia en de Heilige Genoveva voorstellen, ca. 1894.

Beheersplan Sint-Catharinakerk Duisburg, Inventaris 3.2.3 Cultuurgoederen, F29.

Staving wilsbestemming

Volgens vermelding in het boek van Pastoor F. Maes "*Proeve eener beschrijving der kerk, gemeente en oude vrijheid van Duisburg, Duisburg, 1898*", pagina 46, werd deze beeldengroep in januari 1894 geschonken aan de kerk. Pastoor F. Maes was pastoor in Duisburg tussen 1892 en 1917.

B. Toetsing aan de cumulatieve voorwaarden uit de definitie van cultuurgoederen (stap 2)

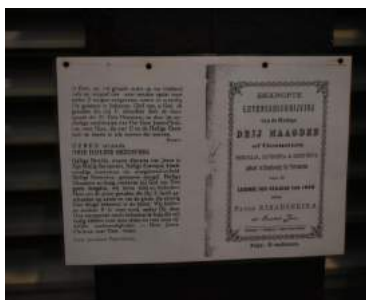
Er bestaat een waardeversterkende band tussen het cultuurgoed en het monument

De beeldengroep heeft artistieke waarde en draagt hierdoor bij aan de 'artistieke waarde' van het interieur van de Sint-Catharinakerk, die onder meer omwille van die artistieke waarde *als monument* werd beschermd.

Het samen voorkomen van het cultuurgoed en het gebouw heeft een bijzondere waarde

De Drie Gezusters werd aan de Sint-Catharinakerk geschonken.

Bovendien werd door Pater Ribadineira een *Beknopte levensbeschrijving van de Heilige Drij Maagden of Gezusters Bertilia, Eutropia & Genoveva*, geëerd te Duysbourg bij Tervueren geschreven, wat de verering in de kerk van Duisburg aantoont.

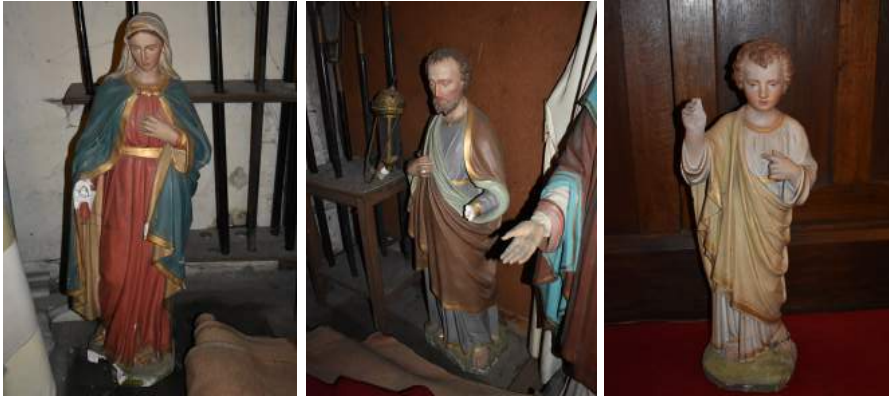

Kopie uit de *Beknopte levensbeschrijving van de Heilige Drij Maagden* door Pater Ribandineira, bij de opstelling van de beeldgroep in de kerk van Duisburg.

Staving van de historische verbondenheid van het cultuurgoed met het monument

De beeldengroep werd in 1898 aan de kerk geschonken (zie staving A), dus voor 1938.

II.11 HEILIGE FAMILIE

A. Beschermingsgrondslag (stap 1 uit richtlijn)

Cultuurogoederen, onroerend **door wilsbestemming**

Beeldengroep van de Heilige Familie, samengesteld uit de gepolychromeerde plaasteren beelden van Onze-Lieve-Vrouw, Jozef van Nazareth en het kind Jezus, ca. 1895. De beelden stonden oorspronkelijk samen op een plaasteren sokkel die integraal deel uitmaakte van de groep, maar die werd vernietigd (lacune).

Beheersplan Sint-Catharinakerk Duisburg, Inventaris 3.2.3 Cultuurogoederen, F30-33.

Staving wilsbestemming

Volgens vermelding in het boek van Pastoor F. Maes "*Proeve eener beschrijving der kerk, gemeente en oude vrijheid van Duisburg, Duisburg, 1898*", pagina 46, werd deze beeldengroep in 1895 geschonken aan de kerk. Pastoor F. Maes was pastoor in Duisburg tussen 1892 en 1917.

Onderstaande foto toont de beeldengroep met de Heilige Familie, nog intact, opgesteld tegen de meest oostelijke pijler aan de noordzijde van de middenbeuk van de kerk.

Foto bewaard in de kerk, zonder exacte datering maar tussen 1895 (plaatsing nieuw hoofdaltaar) en 1966 (verplaatsen van de preekstoel naar de noordzijde).

B. Toetsing aan de cumulatieve voorwaarden uit de definitie van cultuurogoederen (stap 2)

Er bestaat een waardeversterkende band tussen het cultuurogoed en het monument

De beeldengroep heeft artistieke waarde en draagt hierdoor bij aan de 'artistieke waarde' van het interieur van de Sint-Catharinakerk, die onder meer omwille van die artistieke waarde *als monument* werd beschermd.

Het samen voorkomen van het cultuurogoed en het gebouw heeft een bijzondere waarde

De beeldengroep werd aan de Sint-Catharinakerk geschonken.

Staving van de historische verbondenheid van het cultuurogoed met het monument

De beeldengroep werd in 1895 aan de kerk geschonken (zie staving A), dus voor 1938.

II.12 RELIEKBUSTES VAN DE HEILIGE CATHARINA VAN ALEXANDRIË EN DE HEILIGE SEBASTIANUS

A. Beschermingsgrondslag (stap 1 uit richtlijn)

Cultuurgoederen, onroerend **door ornamentele bestemming**

Twee barokke reliekbustes met kijkglasjes waarachter de relikwieën bewaard worden van de Heilige Catharina van Alexandrië en Sint-Sebastianus, alsook vier barokke ornamentele bloemenvaasjes, 17e eeuw volgens KIK-IRPA.

Beheersplan Sint-Catharinakerk Duisburg, Inventaris 3.2.3 Cultuurgoederen, F34-35.

Staving ornamentele bestemming

Vanuit de specifieke aard (reliëhouder), de barokke vormgeving en de datering van deze religieuze kunstobjecten kan aangenomen worden dat ze hoorden bij de barokke aankleding van de kerk. De barokke portiekaltaren en de gepolychromeerde lambrisering in het koor werden uit de kerk verwijderd in de periode eind 19e - begin 20e eeuw.

Onderdelen van de barokke aankleding, waaronder twee reliekbustes met kijkglasjes waarachter de relikwieën bewaard worden van de H. Catharina en de H. Sebastiaan, alsook 4 barokke ornamentele bloemenvazen zijn ter plaatse gebleven. In de religieuze traditie werden relikwieën niet verwijderd. De bustes staan nu, geflankeerd door de barokke bloemenvazen, bovenop de lambrisering van de noordwand van de in 1913 gebouwde sacristie.

B. Toetsing aan de cumulatieve voorwaarden uit de definitie van cultuurgoederen (stap 2)

Er bestaat een waardeversterkende band tussen het cultuurgoed en het monument

De reliekbustes hebben op zich een 'artistieke waarde' en passen historisch en stilistisch in het voormalig barokke interieur van de Sint-Catharinakerk, die onder meer omwille van die artistieke waarde als monument werd beschermd.

Het samen voorkomen van het cultuurgoed en het gebouw heeft een bijzondere waarde

De aanwezigheid van het relikwie van de H. Sebastiaan én ook van het gepolychromeerd 17e-eeuws beeld van dezelfde heilige (II.1) verradt de duidelijke verering van deze heilige in de Sint-Catharinakerk. Het hoofdaltaar was met zekerheid gewijd aan de H. Catharina, het noordelijk zijaltaar aan Onze-Lieve-Vrouw. Hoewel niet bewezen, is het dus zeer aannemelijk dat het zuidelijk zijaltaar aan Sint-Sebastianus was gewijd. De relikwieën speelden daarom een belangrijke rol binnen de heiligenverering in de Sint-Catharinakerk.

Staving van de historische verbondenheid van het cultuurgoed met het monument

De datering en waarschijnlijke toeschrijving van de bustes als onderdeel van de barokke altaren staft de aanwezigheid ervan in de kerk voor de datum van bescherming (1938). Relikwieën werden bovendien volgens de religieuze traditie niet uit een kerk verwijderd, waardoor het hoogst onwaarschijnlijk is dat ze pas later in de parochiekerk van Duisburg werden geplaatst.

II. 13 HOUTEN BEELDEN BEHOREND TOT DE ORNAMENTIEK VAN DE PREEKSTOEL

A. Beschermingsgrondslag (stap 1 uit richtlijn)

Cultuurogoederen, onroerend **door ornamentale bestemming**

Delen van de eiken preekstoel, vervaardigd door Frans Dillekens in 1894 nl. de engel en de arend aan de voet van de kuip, de putto als bekroning van het klankbord en het kruisbeeld op de rand van de kuip (of opgehangen onder het klankbord).

Beheersplan Sint-Catharinakerk Duisburg, Inventaris 3.2.3 Cultuurogoederen, F36 tot F39.

Staving ornamentale bestemming

Volgens vermelding in het boek van Pastoor F. Maes *"Proeve eener beschrijving der kerk, gemeente en oude vrijheid van Duisburg, Duisburg, 1898"*, pagina 44, werd de preekstoel vervaardigd door Frans Dillekens en in 1894 in de kerk gezet. De engel en de arend werden specifiek vermeld als twee ermee verbonden beelden (symbool Matheus en Johannes).

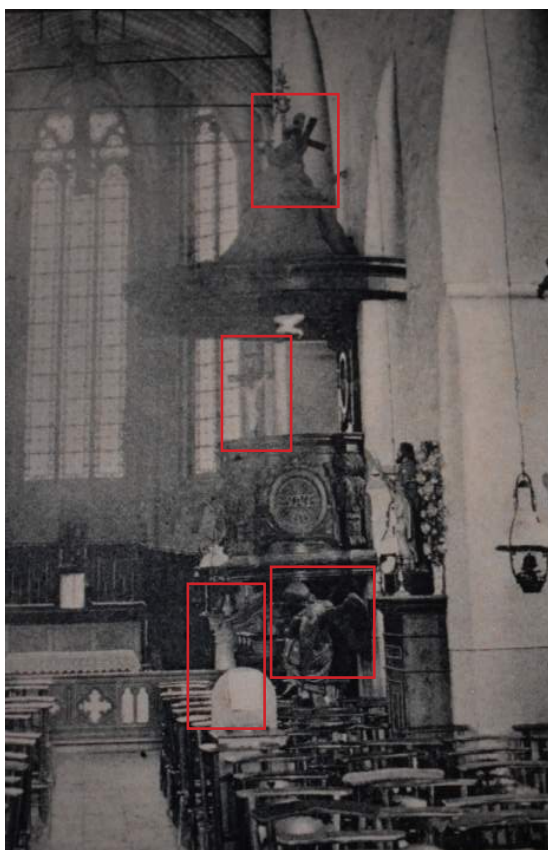
De vier als cultuurogoederen voorgedragen houten ornamenten werden na het verplaatsen (1966) van de preekstoel en het demonteren en verwijderen van het klankbord met hemel elders in de kerk geplaatst. De arend werd verwerkt in een lezeaar, en de putto en het kruisbeeld zijn gemonteerd op de oostelijke binnenwandafwerking van de nieuwe sacristie. De engel staat vandaag nog onder de kuip van de preekstoel opgesteld.

De digitale uitvergroting van de onderstaande foto (rechts, bewaard in de sacristie) bevestigt de aanwezigheid van deze ornamenten op de preekstoel voor de gedeeltelijke ontmanteling ervan.

Foto boven: toepassing van de arend in de recentere lezeaar.

Foto rechts: de ornamenten op de preekstoel voor de gedeeltelijke ontmanteling. De foto is niet geda-teerd maar werd nog genomen voor het ontleisteren van de pilaren (tussen 1892 en 1917).

B. Toetsing aan de cumulatieve voorwaarden uit de definitie van cultuurgoederen (stap 2)***Er bestaat een waardeversterkende band tussen het cultuurgoed en het monument***

De beelden hebben als ornament en als voormalig onderdeel van de 19e eeuwse preekstoel artistieke waarde en behoorden tot het kerkelijk meubilair dat in belangrijke mate het interieur van de kerk bepaalde toen de parochiekerk van Duisburg, ondermeer omwille van haar artistieke waarde *als monument werd beschermd*.

Het samen voorkomen van het cultuurgoed en het gebouw heeft een bijzondere waarde

De houten beelden en ornamenten maakten integraal deel uit van de preekstoel die voor de Sint-Catharinakerk werd vervaardigd.

Staving van de historische verbondenheid van het cultuurgoed met het monument

De preekstoel werd voor de Sint-Catharinakerk gemaakt en in 1894 in de kerk geplaatst (zie staving A).

BIJLAGE 2 . Rapport geofysisch onderzoek

Rapport van geofysisch onderzoek

Sint-Catharinakerk te Duisburg Tervuren

Klant
Denise Debrouwer (Architect)

Datum
augustus 2018

Project
TAG1800BE19

TAG RAPPORT 1800BE19

GEOFYSISCH ONDERZOEK MET GRONDRADAR

ST-CATHARINAKERK TE DUISBURG, TERVUREN

PROJECTGEGEVENS

Er werd een geofysisch onderzoek met grondradar uitgevoerd in de St.-Catharinakerk te Duisburg (CAI ID 852), in de gemeente Tervuren, met het oog op de installatie van een nieuw ondergronds verwarmingssysteem in de kerk. De St-Catharinakerk bevindt zich op ongeveer 4 km ten zuiden van de Leuvensesteenweg en 1,1 km ten zuidoosten van het Park van Tervuren, in het centrum van Duisburg, op het kruispunt van Heidestraat, Merenstraat en Begijnhofstraat.

Het grondradaronderzoek liep over een totale oppervlakte van 240 m², op alle beschikbare delen van de binnenkant van de kerk met het oog op het bepalen van de locatie van ondergrondse muren of structurele delen die mogelijk horen bij oude funderingen van voordat deze kerk gebouwd werd.

Het onderzoek gebeurde in opdracht van Denise Debrouwer (architect). De resultaten van dit onderzoek zullen worden gebruikt als voorbereiding op de installatie van een nieuw verwarmingssysteem in de kerk

**Coördinaten
(centraal)** 162963 167284 (Lambert 72)

Gemeente Tervuren

Provincie Vlaams-Brabant

**Topografie en
landbouwstreek** Betegelde vloer in de kerk

Bodemtype OB -kunstmatige gronden

Archeologie De Sint-Catharinakerk te Duisburg is een beschermd monument (ID 852), dat dateert van 1190. De kerk bevindt zich op verhoogde grond tegenover de Heidestraat in het westen. Ze ligt in het zuidelijke deel van de Kerkplaats, omgeven door een ommuurde begraafplaats die gedeeltelijk opgeruimd is. De kerk is vooral opgetrokken uit kalksteen. Ze omvat een romaanse kapel die in 1228 werd gebouwd en een koor in gotische stijl uit 1263 dat werd uitgebreid in de periode 1350-1400. Er werden nog wat verbouwingen en herstellingen verricht tot de tweede helft van de 18de eeuw. In de Sint-Catharinakerk is het zuidertransept versierd met een uniek ensemble van muurschilderingen van rond 1400.

Techniek Grondradar - SIR 3000 dataverzamelingssystemen met 400 MHz-antenne.

Opdrachtgever Denise Debrouwer (Architect)

Auteur John Nicholls MSc

Onderzoekdatum 9de augustus 2018

Rapportering 30 augustus 2018

1 TECHNISCHE BESCHRIJVING VAN HET ONDERZOEK

1.1 Positiebepaling

- 1.1.1 Het grondradaronderzoek werd in 6 zones uitgevoerd, Z1A - Z1C en Z2-Z4, waarbij een totale oppervlakte van 240 m² van de binnenkant van de kerk werd bestudeerd. Het onderzoek in Z1A—Z1C en Z2-Z4 gebeurde met roosters die werden aangeduid met een optisch vierkant en kleefband. Elke onderzoekslocatie werd gelinkt aan kenmerken in de kerk overeenkomstig de projecttekeningen die door de klant waren voorzien.

1.2 Methodiek

- 1.2.1 Het onderzoek werd uitgevoerd met een GSSI SIR 3000 grondradar dataverzamelingssysteem in combinatie met een 400 MHz-antenne. Deze grondradar technologie werd gebruikt om voldoende archeologische overblijfselen op 0 – 2.5 m diepte onder het huidige bodemoppervlak te kunnen detecteren.
- 1.2.2 Voor de onderzoek een afstand van 0,25 m tussen de profielen toegepast. Het systeem werd geconfigureerd om met een tijds-kader van ongeveer 60 ns te werken om zeker te stellen dat er genoeg tijd was voor de radarpuls om tot een diepte van 0 – 2.5 m door te dringen, zoals werd vooropgesteld.

1.3 Gegevensverwerking en weergave

- 1.3.1 De gegevens werden verwerkt door een GPR Slice v7.0 verwerkings- en beeldsoftware voor grondradarsignalen. De verwerkingsmodules die voor dit project werden gebruikt, waren de volgende:

- Automatic Gain and De-wobble
- Time Zero Correction
- Bandpass Filter
- Background Filter
- Hilbert Transform
- Hyperbola Search
- Gridding (universal kriging)
- Timeslice generation

- 1.3.2 Figuur 1 is een algemeen locatiediagram waarop de omvang van het onderzoek in de kerk is aangeduid, in Z1A—Z1C en Z2-Z4 (schaal 1:125).
- 1.3.3 Figuur 2 is een overzicht van de grondradar timeslices van Z1A—Z1C en Z2-Z4 op een schaal van 1:200 waarop de belangrijkste reflecties te zien zijn die bleken uit het onderzoek. De vermelde timeslices zijn 9,84 - 13,83 ns / 0,48 - 0,67 m, 13,71 - 17,70 ns / 0,66 - 0,86 m en 17,58 - 21,56 ns / 0,85 - 1,05 m.
- 1.3.4 Figuur 3 geeft een interpretatie weer van de resultaten van het grondradaronderzoek in Z1A—Z1C en Z2-Z4 op een schaal van 1:200 met timeslices van 13,71 - 17,70 ns / 0,66 - 0,86 m en 17,58 - 21,56 ns / 0,85 - 1,05 m.
- 1.3.5 Figuren 4-9 stellen de timeslices voor gegenereerd op intervallen van ongeveer 4 ns met een interpretatie op een schaal van 1:125.

2 ALGEMENE BESCHOUWING

2.1 Toegang, terrein en bijkomende informatie

- 2.1.1 De betegelde vloer van de kerk was over het algemeen goed geschikt voor het onderzoek. Toch waren bepaalde delen van de kerk niet toegankelijk. De zones Z1A—Z1C bevinden zich evenwijdig met de oost-west as van de kerk om een reeks grote zuilen te vermijden die in het schip staan. Er staat ook een groot podium, met een half rond platform uit laminaat en hout van ongeveer 15 - 20 cm hoog, en dat maakte een volledig onderzoek van het centrale deel van de kerk onmogelijk. Z2 en Z3 werden daarom aan elke kant van dit podium gelokaliseerd en Z4 liep ongeveer van west naar oost over het podium naar het koor.

- 2.1.2 Helaas heeft het podium voor merkbare inconsistenties gezorgd in de resultaten van Z4, waarbij de energiepuls die door het grondradarsysteem werd uitgezonden sneller door de lucht onder het podium reisde naar het westen, dan door het vloeroppervlak naar het oosten toe. Daardoor is er in de resultaten van Z4 een verschil in elektrische permittiviteit tussen oost en west. Het was niet mogelijk om die tijdens de verwerking weg te werken. Het is dus mogelijk dat er daardoor kleinschalige kenmerken die mogelijk van belang zijn, onopgemerkt zijn gebleven.
- 2.1.3 Alle dieptes waarnaar wordt verwezen in de grondradarResultaten en de interpretatie ervan, zijn slechts schattingen. De omzetting van tijdsvertraging tot diepte hangt af van de snelheid waarmee de radarpulsen door de bodem worden geleid. Die snelheid kan op sommige sites zowel horizontaal als verticaal erg variëren. Er werd een gemiddelde snelheid van 0,090 m/ns berekend na een herhaald proces waarbij de puntbronreflecties op een hyperbole curve werden gelegd. Bij een sterk elektromagnetisch contrast kunnen de signalen van de grondradar gereflecteerd of teruggekaatst worden waardoor de reflectie van het signaal vertraagd wordt. Dat wordt "ringing" genoemd en komt in wisselende mate voor bij alle reflecties, waardoor het lijkt alsof de reflectie van dieper komt dan in werkelijkheid het geval is. Daarom is het vaak niet mogelijk om de onderlaag van de resultaten te bepalen en kunnen meestal enkel de bovenkanten van betekenisvolle lagen met enige zekerheid worden vastgesteld. Bij begraven metalen objecten komt vaak veel ringing voor, en die houdt dan meestal verband met moderne resten [afval].

3 RESULTATEN GRONDRADAR

3.1 Z1A

- 3.1.1 De resultaten van Z1A tonen 2 zones met hoge amplitude reflecties (1-2), langs de zuidelijke rand van het onderzoeksgebied. Ze zijn zichtbaar op ongeveer 0,5 m – 1 m onder het oppervlak en kunnen van belang zijn. Er blijken ook zwakkere lineaire trends van onzekere oorsprong uit de resultaten van Z1C naar het oosten en westen, die bevinden zich aan de grens van het instrumentbereik en worden geacht van weinig belang te zijn.

3.2 Z1B

- 3.2.1 In het midden en in het westen van Z1B is een zone met een hoge amplitude reflectie (3) zichtbaar en een gefragmenteerde oost-west lineair resultaat (4). Ze komen voor op ongeveer 0,6 - 0,08 m en 1,3 - 2,6 m onder het oppervlak en kunnen wijzen op muren of relevante structurele overblijfselen. De interpretatie blijft onzeker omdat de resultaten zo zwak zijn.
- 3.2.2 Er is een zwakke lineaire trend in het oosten in Z1B die zich aan de grens van het instrumentbereik bevindt. Daarom wordt ze geacht van weinig belang te zijn.

3.3 Z1C

- 3.3.1 Uit de resultaten van Z1C komen een aantal hoge amplitude reflecties (5-8) naar voren die zichtbaar zijn van west naar oost. Ze kunnen verband houden met overblijfselen van muren of structurele oppervlakken. De reflecties zijn voornamelijk loodrecht en zichtbaar op ongeveer 0,5 - 1,4 m onder het oppervlak. Er is ook nog een zwakke lineaire trend (9) met een gelijkaardige oriëntatie ten oosten van 6. De combinatie van deze anomalieën 5-9 wijst op mogelijke muren en/of structurele kenmerken die verband kunnen houden met vroegere kerkfunderingen.

3.4 Z2

- 3.4.1 Discrete hoge amplitude reflecties (10) zijn zichtbaar in de resultaten ongeveer in het midden van Z2 op ongeveer 1 m tot 2 m onder het oppervlak. Het is mogelijk dat die resultaten wijzen op overblijfselen van muren of structurele kenmerken van een vroegere kerkfundering, of zelfs een crypte, waar in vroeger veldwerk naar verwezen werd. Het dient echter opgemerkt dat Z2 een uiterst kleine onderzoekszone is. Daarom is voorzichtigheid geboden bij de interpretatie van de reflecties.

3.5 Z3

- 3.5.1 Uit de resultaten van Z3 komen 3 zwak gedefinieerde reflecties (12-14) naar voren, in het noorden, ten zuiden van het midden en in het zuiden. Het is onzeker of deze van belang zijn. Anomalie 14 kan de voortzetting zijn van reflecties 8 aan de oostrand van Z1C.
- 3.5.2 Gezien de beperkte toegang tot het middengedeelte van de kerk, blijft de interpretatie van reflecties 12-14 erg onzeker.

3.6 Z4

- 3.6.1 In Z4 zien we een verschil in elektrische permittiviteit van oost naar west door de aanwezigheid van een podium in het centrale gedeelte van de kerk. Ongeveer van noord naar zuid loopt een hoge amplitude lineaire anomalie, ten westen van het midden van de onderzoekszone, wat duidt op de ruimte tussen het podium en het opstapje naar het koor/de bestaande kerkvloer. De locaties van 3 stopcontacten zijn zichtbaar ten westen van het midden van de onderzoekszone als kleinschalige hoge amplitude reflecties.
- 3.6.2 In het midden van de onderzoekszone en naar het westen, zijn er zwakke trends (15-17) die verband kunnen houden met relevante lineaire overblijfselen onder de bestaande kerkvloer. Helaas blijft de interpretatie

onzekeer als gevolg van onduidelijkheid in de gegevens. Die werd veroorzaakt door de aanwezigheid van het podium in het midden van de kerk.

4 CONCLUSIE

- 4.1 Uit de resultaten van het grondradaronderzoek in Z1A-Z4 in de Sint-Catharinakerk te Duisburg komen een heel aantal relevante hoge amplitude reflecties naar voren. Die kunnen verwijzen naar overblijfselen van muren of structurele kenmerken/afval die verband houden met vroegere kerkfunderingen. De meest opvallende reflecties bevinden zich in Z1B, Z1C en Z2. Er zijn ook nog minder goed gedefinieerde reflecties en zwakke trends die uit de gegevens naar voren komen, met name aan de zuidrand van Z1A en in Z4. Het zou kunnen dat die ook verband houden met begraven overblijfselen van een vroegere kerkfundering. De interpretatie van die zwak gedefinieerde anomalieën blijft echter onzeker aangezien ze zich aan de rand bevinden van het instrumentbereik.
- 4.2 Dit onderzoek ondervond aanzienlijke hinder van het feit dat het onderzoeksgebied opgedeeld moest worden in 6 afzonderlijke zones om de grote zuilen te vermijden die van west naar oost in het schip staan, alsook door de aanwezigheid van een groot podium in het midden van de kerk. Helaas vertonen de resultaten van Z4 een ongelijkheid in elektrische permittiviteit van west naar oost wat te maken heeft met het 15 - 20 cm hoge podium boven de bestaande kerkvloer.

BIBLIOGRAFIE

English Heritage 2008, Geophysical survey in archaeological field evaluation, Research & Professional Guideline, No. 1, David A, Linford N, Linford P.

EAC Guidelines for the Use of Geophysics in Archaeology: Questions to Ask and Points to Consider, (EAC Guidelines 2), Schmidt A, Linford N, Linford P, David A, Gaffney C, Sarris A, Fassbinder J), 2016. http://european-archaeological-council.org/files/eac_guidelines_2_final.pdf.

Geo-Vlaanderen, <http://www.agiv.be/gis/diensten/geovlaanderen/bodemkaart>.

Geo-Vlaanderen en Onroerend Erfgoed, <https://cai.onroerenderfgoed.be>.

LIJST VAN FIGUREN

Figuur 1	Locatie site, grondradar zones 1A-4	1:125
Figuur 2	Overzicht timeslices zones 1A-4	1:200
Figuur 3	Overzicht interpretatie zones 1A-4	1:200
Figuur 4	Timeslices Z1A	1:150
Figuur 5	Timeslices Z1B	1:125
Figuur 6	Timeslices Z1C	1:125
Figuur 7	Timeslices Z2	1:125
Figuur 8	Timeslices Z3	1:125
Figuur 9	Timeslices Z4	1:125

BIJLAGE

Bijlage 1	Technische informatie over apparatuur en weergave

BIJLAGE 1: TECHNISCHE INFORMATIE OVER INSTRUMENTATIE EN DISPLAY

INSTRUMENTATIE

GPR/Ground Penetrating Radar (GSSI SIR-3000): GPR systemen bestaan uit een configuratie/ data verwerving unit, een verzend/ontvang antenne (250 – 500mhz) en een wagen met een odometer of ingebouwde GPS. De techniek wordt gebruikt om resten van begraven funderingen, structuren en holtes te identificeren. GPR systemen verzenden een doorlopende elektromagnetische golf van energie door de grond en tekenen reflecties van die energie op wanneer deze reageert op de stratigrafie en de ondergrondse structuren. Data worden verzameld in parallelle transecten, 0,5 of 1m van elkaar, en worden opgeslagen als functie van de verstreken tijd tussen dewelke de energiegolf tussen de transmitter naar de reflector en weer terug naar het oppervlak reist. De sterkte van de reflecties die worden opgetekend via GPR onderzoek is proportioneel tot de conductieve en diëlektrische eigenschappen van de begraven objecten waarmee de verzonden energie verbonden is.

Gradiometrie/magnetometrie (5 kanaal Grad601 wagen systeem met GPS): Gradiometrie is de meest wijdverspreide techniek in archeologische prospectie en is vaak gebruikt op sites van 1-100ha groot om begraven resten van omheinde greppels, putten, haarden, ijzerovens en pottenbakkersovens te lokaliseren. Deze resten produceren vaak een magnetisch contrast boven de lokale bodem/ geologische variatie als gevolg van verrijking door brandactiviteit en organische verrijking van de bodem tijdens een archeologische vestiging. Het in kaart brengen van deze gebieden wordt gedaan met behulp van een reeks van ofwel cesium of fluxgate magnetische sensoren om het volledig magnetische veld van de aarde of variaties in het verticale component van de aarde te meten. Target gebruikt een Grad601 wagensysteem met vijf sensoren om magnetische afwijkingen van begraven archeologische resten in detail te kunnen meten, het verzamelt data langs parallelle lijnen van 0,5 tot 1 meter van elkaar op intervallen van 10 tot 12 cm op elke lijn.

Elektrisch weerstandsmeting (Geoscan RM15 en 'twin probe array'): Elektrisch weerstandsmeting wordt over het algemeen gebruikt om locaties van begraven structuren in kaart te brengen, inclusief resten van funderingen, muren en steengraven. Gebruik makend van een reeks elektrodes, welke zijn vastgemaakt op een draagbaar frame, wordt een kleine hoeveelheid elektrische stroom door de grond gestuurd op regelmatige intervallen via golf uitzendende sondes. Enkele of dubbele identieke reeksen gebruiken 1 of 2 paren stroom en potentiële sondes, en zijn gemonteerd aan een mobiel frame. Een afgezonderde stroom en één potentiële sonde hebben een vaste locatie op 20 meter van de onderzoeksgrenzen. Opmetingen van het weerstandvermogen worden normaal uitgevoerd met een interval van 0,5 m x 1m of 1m x 1m.

EMI/Elektromagnetische inductie (Geonics EM38-MK2 wagensysteem met GPS): EMI is geschikt voor de opsporing van begraven resten zoals funderingen, omheinde gebieden, sloten, kuilen en pottenbakkersovens. Deze techniek meet de variaties in het elektrisch geleidingsvermogen en de magnetische ontvankelijkheid van de bodem. De Geonics EM38-MK2 bestaat uit één verzend en twee ontvangende spoelen, deze zorgen voor twee reeksen data van twee dieptes onder de oppervlakte. De verzendende spoel genereert een tijd-variabel primair magnetisch veld dat zich onder- en bovengronds verspreidt, het genereert alternerende (*eddy*) stromen in de bodem en de objecten die deze bevat. Dit creëert een secundair magnetisch veld dat proportioneel is tot de graad van de verandering van het magnetische veld, welk gemeten wordt door ontvangende spoelen die zich 0,5m en 1m van de verzendende spoel bevinden. Het Target's Geonics EM38 – MK-2 wagen systeem wordt gebruikt om EMI opmetingen op verticale of horizontale wijze te maken langs lijnen met ruimte van 0,5, 0,75 of 1m, op intervallen van 10 tot 12cm tussen elke lijn.

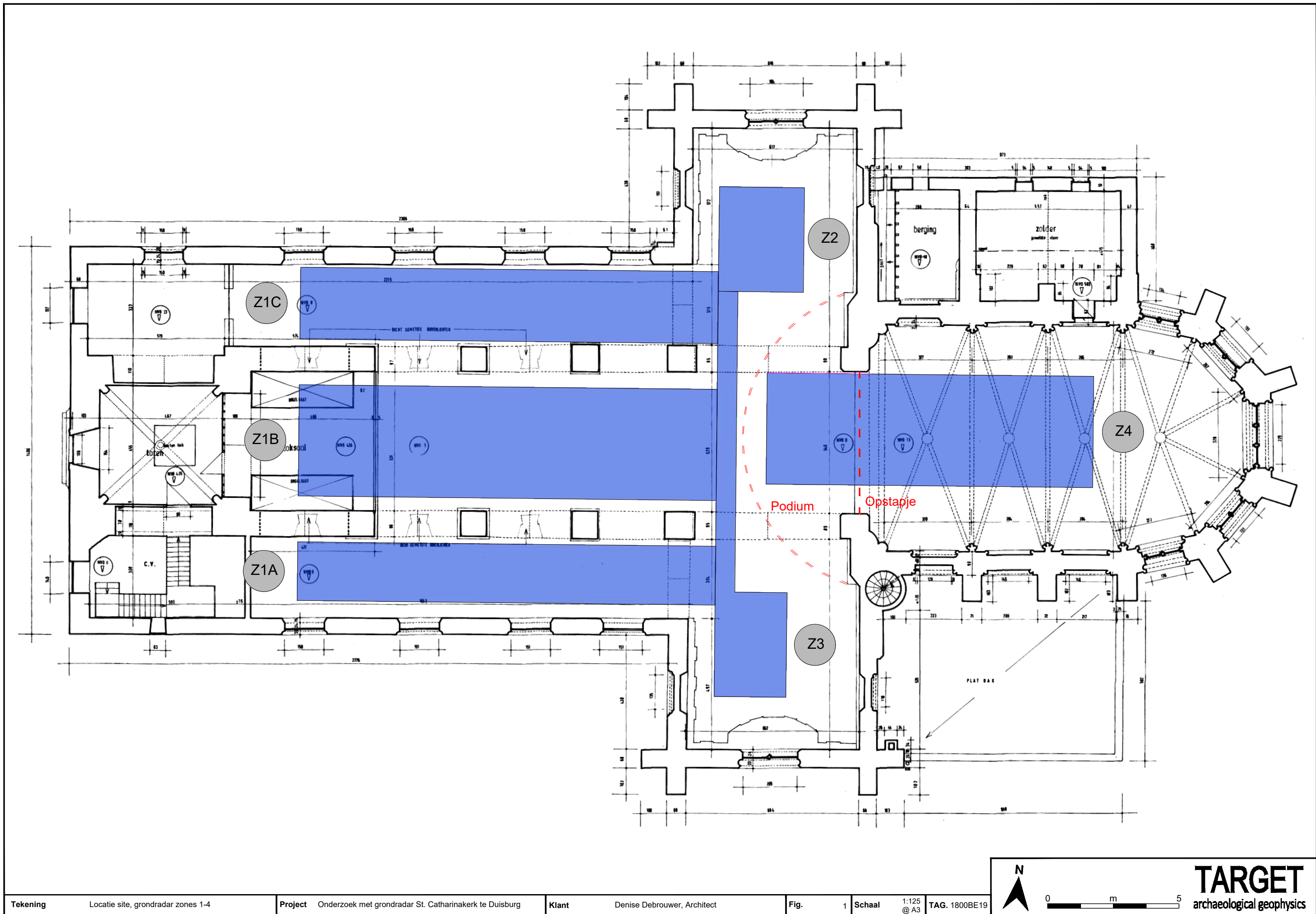
DISPLAY WEERGAVE/PRESENTATIE

Greyscale: Het *greyscale format* wijst een element toe aan elk gegeven volgens zijn locatie op het grid/raster. De weergave van elk datapunt wordt uitgevoerd met zeer kleine stappen. Wat ervoor zorgt dat de volledige reeks waarden getoond kan worden binnen een gegeven data reeks. Deze weergave maakt de identificatie van discrete reacties die amper boven de lokale bodem/geologische variaties liggen mogelijk.

Colour plot: *Colour plots* die bestaan uit RGB waarden, welke op een lineaire manier geïnterpoleerd zijn tussen een reeks van gebruiker-specifieke waarden, kunnen verder inzicht geven in de veranderlijke anomalieën in een gegeven reeks data. *Colour plots* zijn vooral handig voor EMI data waar de presentatie van de resultaten in een beperkte reeks van waarden niet altijd uitvoerbaar zijn met andere *formats*.

XY trace: Het *XY trace* geeft een lineaire weergave van reacties die worden opgetekend langs elke instrument *traverse*. Dit *format* wordt vooral gebruikt om reacties te lokaliseren van moderne ijzerhoudende materialen, maar kan ook van behulp zijn in het identificeren van magnetische anomalieën die verwant zijn met de resten van haarden, ijzerovens en pottenbakkersovens. Ijzerhoudende anomalieën kunnen ook geïdentificeerd worden met het zoeken door de attributentabel in een GIS, welke lezingen afleidt boven een specifieke reeks en daarna deze laag met andere weergave *formats* combineert voor interpretatie.

Time slice: Radargrammen die worden verzameld via een onderzoek gebaseerd op rasters/*grids* of parallelle meetlijnen die kunnen worden samengesteld als een 3D volume en daarna worden herverwerkt tot ze een serie 2D schema's produceren, op incrementele diepte/tijd afstanden. Een serie van *Time-Slice displays* die op 25 - 50 cm afstand de mogelijkheid creëren tot analyse van de patronen en dieptes van de reflectie in een gegeven GPR onderzoek gebied.

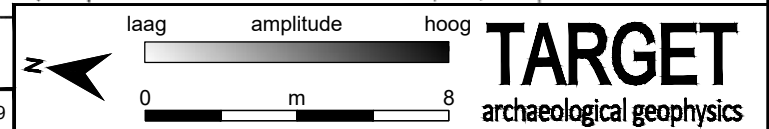
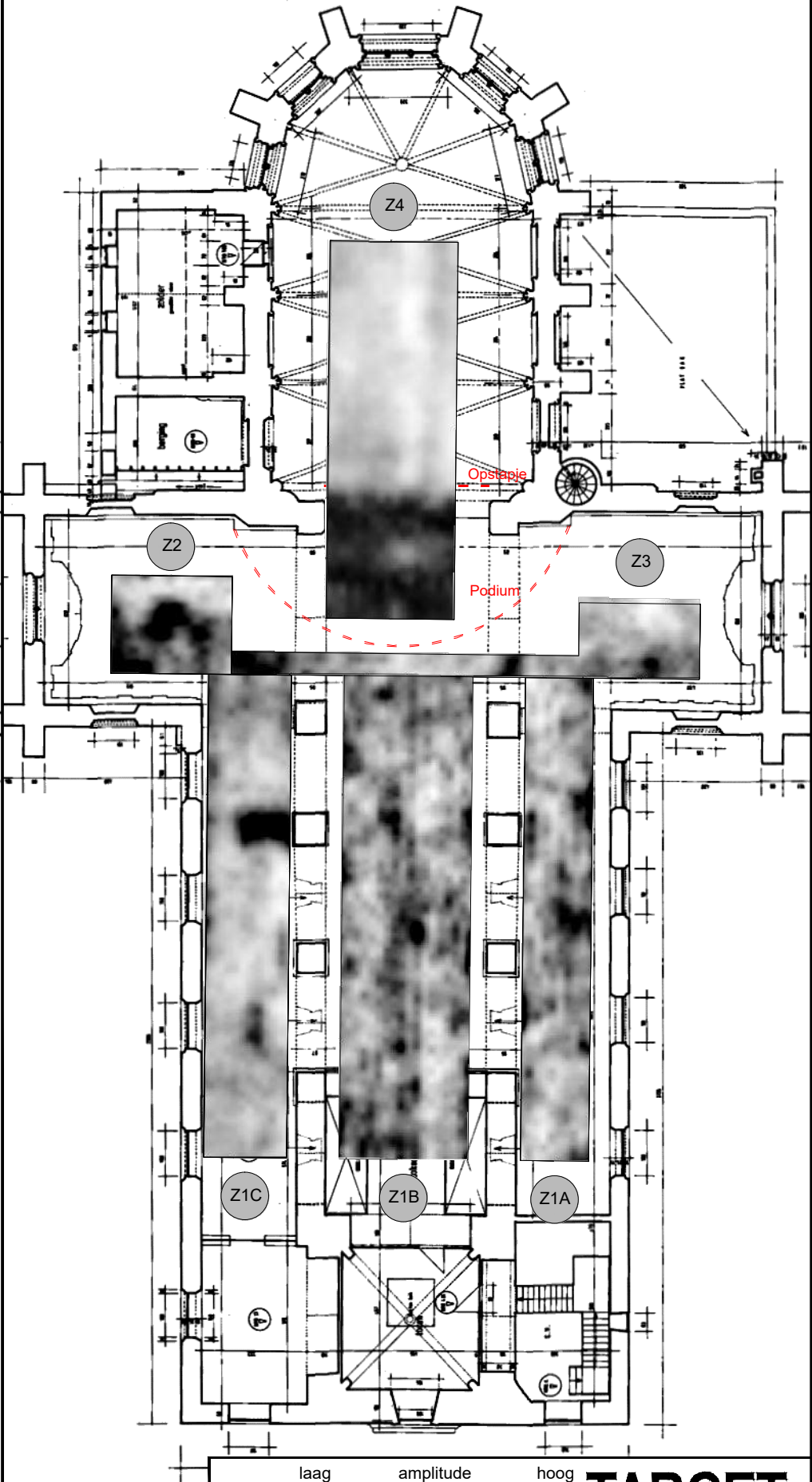
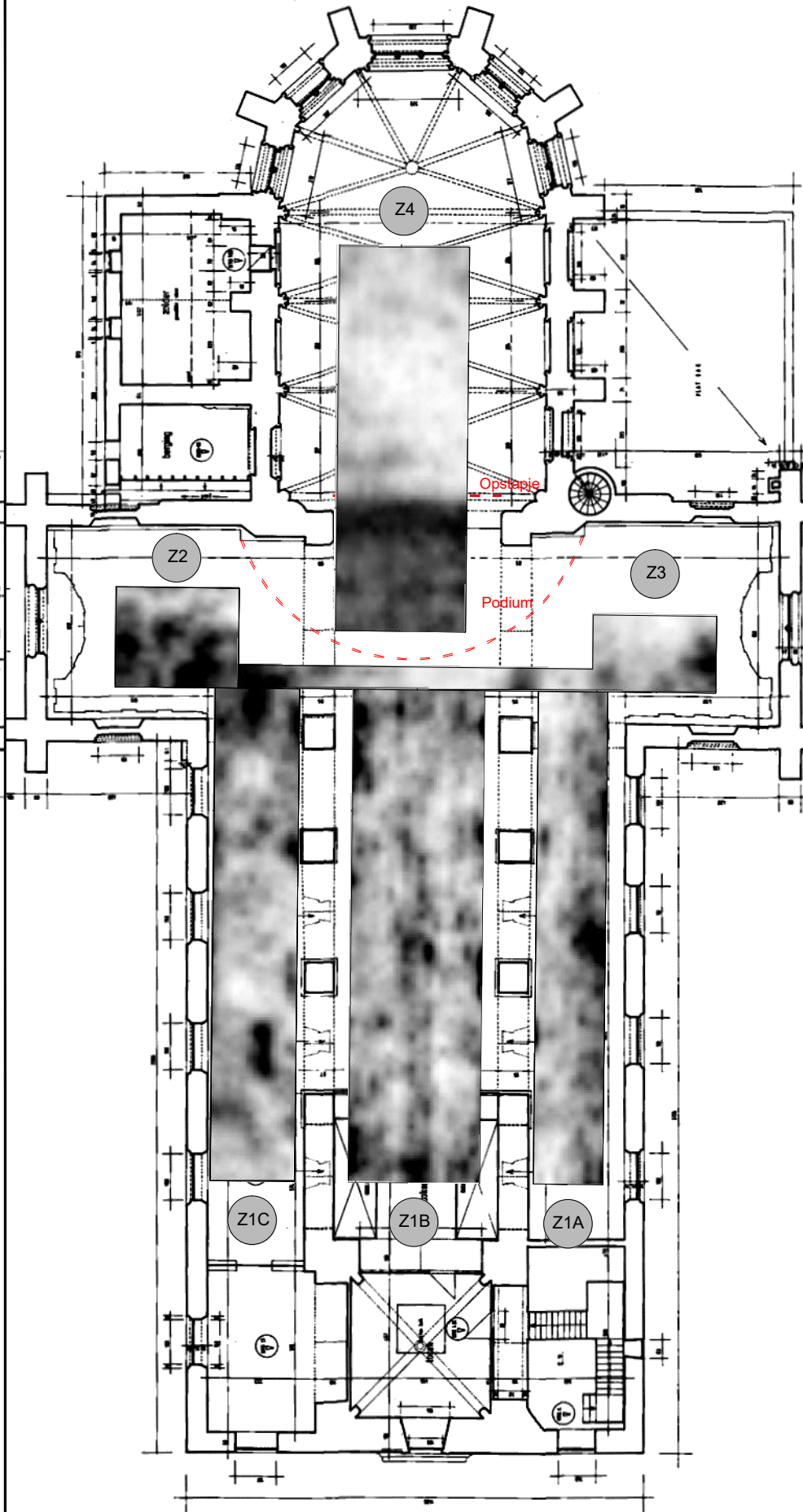
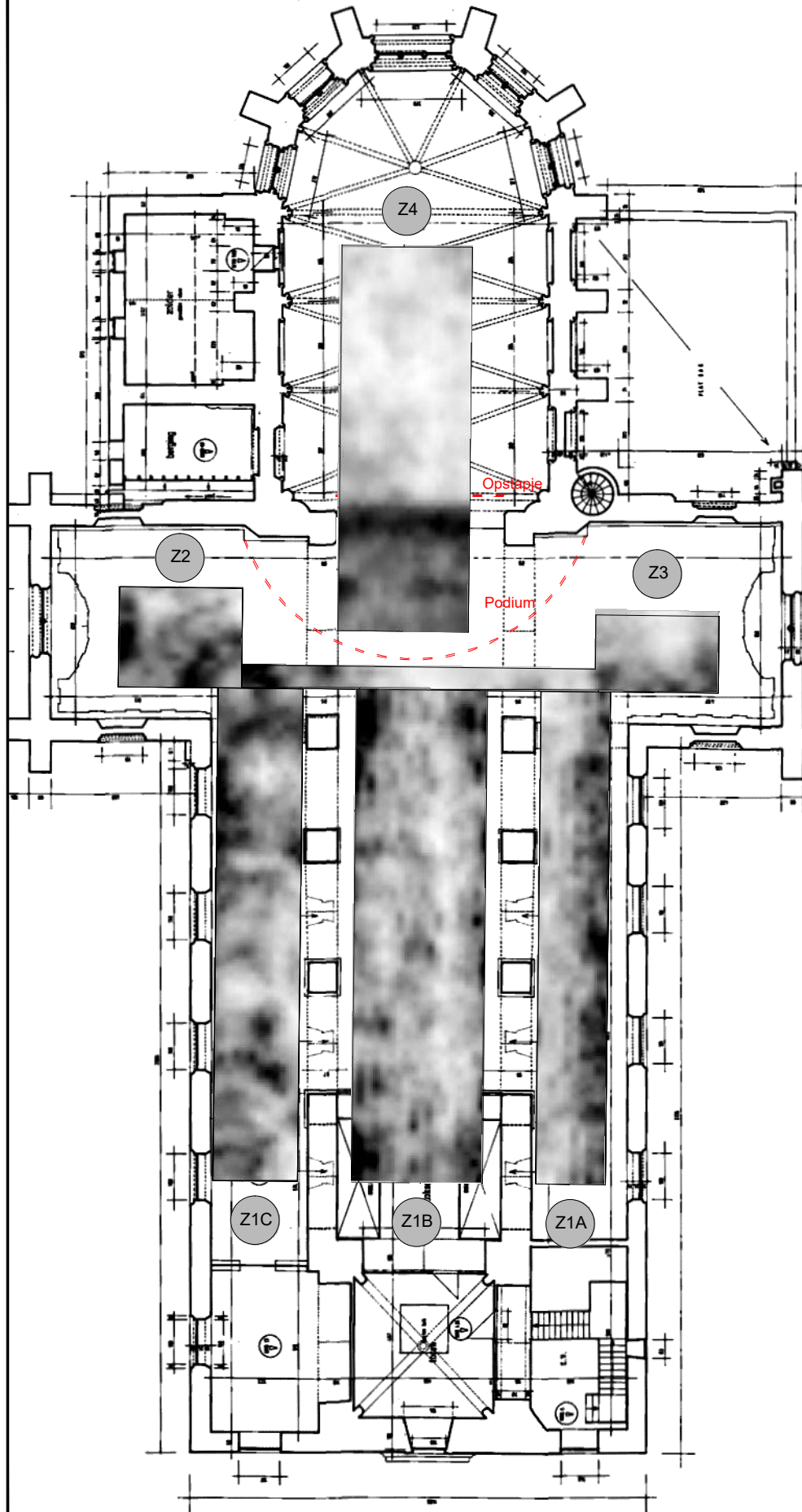

Timeslices @ 9.84-13.83ns / 0.48-0.67m

Timeslices @ 13.71-17.70ns / 0.66-0.86m

Timeslices @ 17.58-21.56ns / 0.85-1.05m

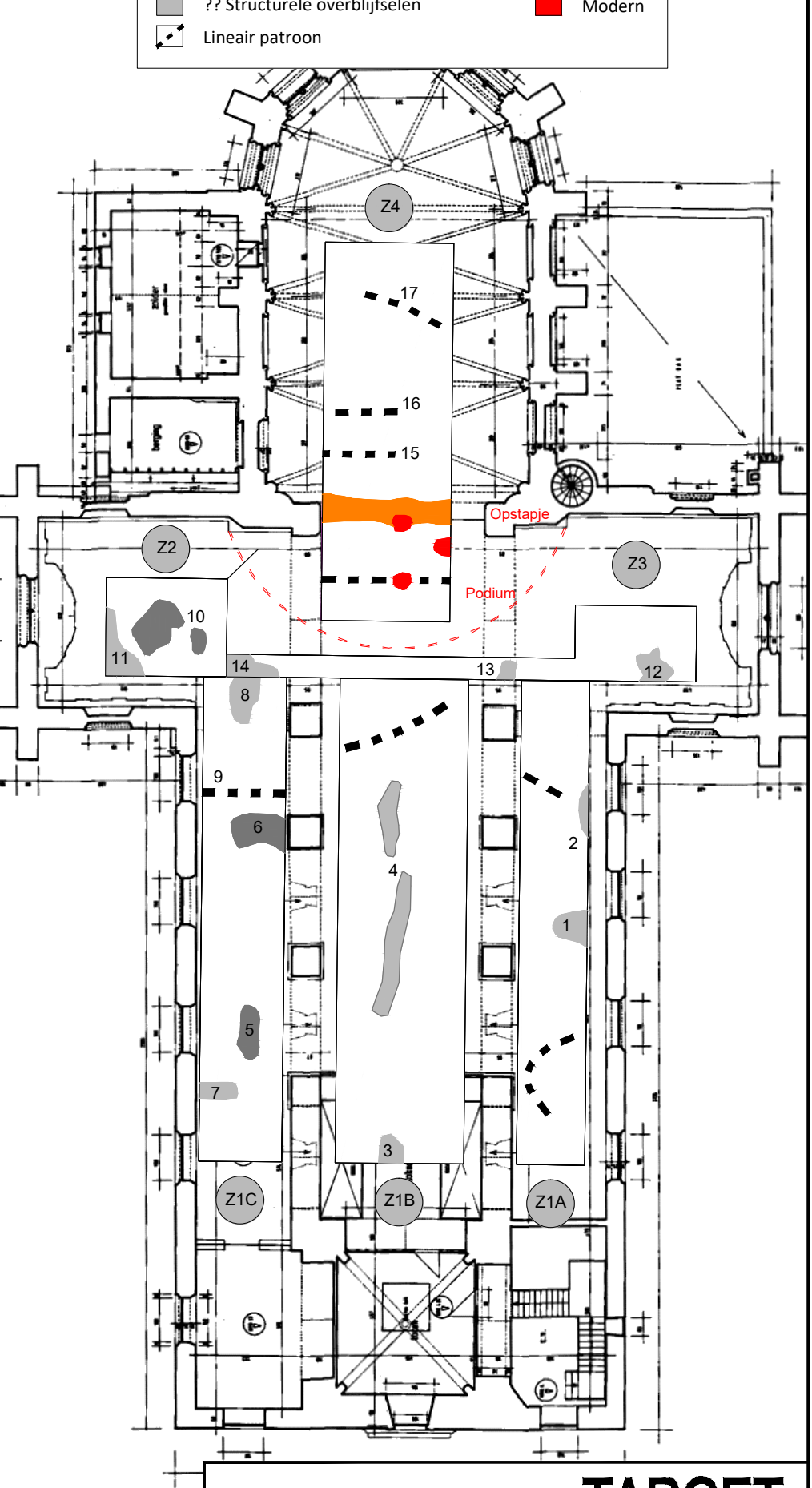
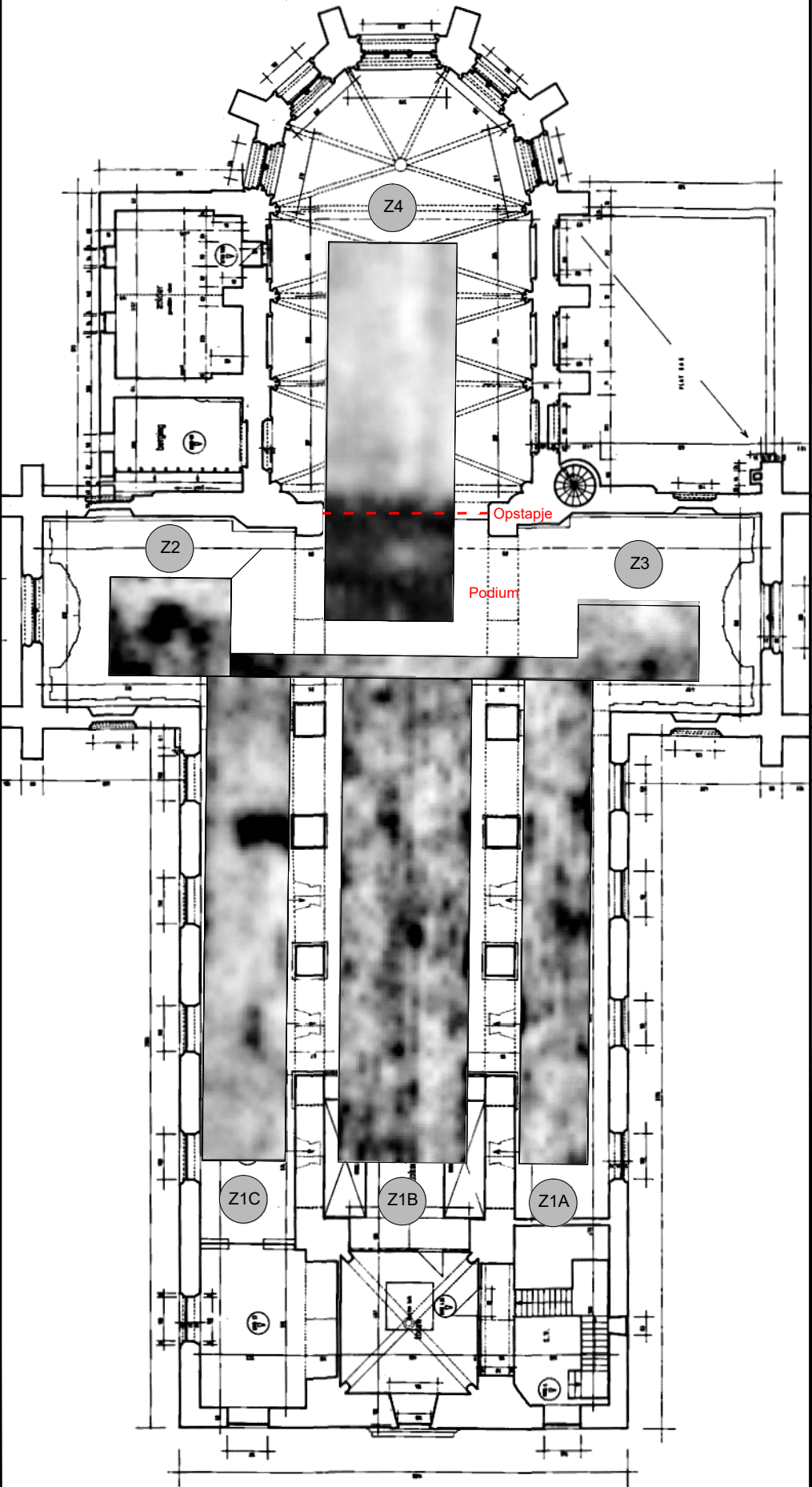
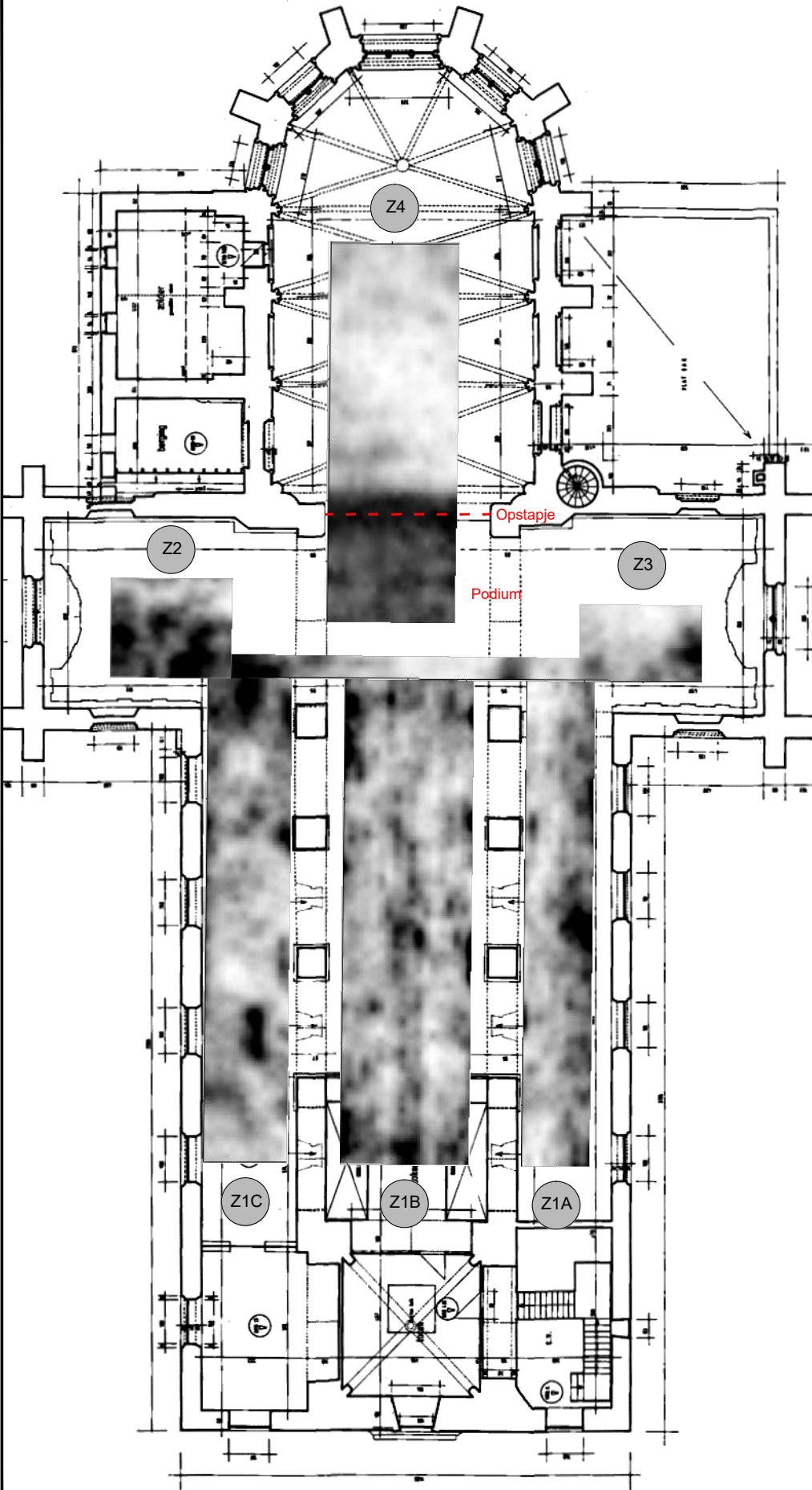
Timeslices @ 13.71-17.70ns / 0.66-0.86m

Timeslices @ 17.58-21.56ns / 0.85-1.05m

Overzicht interpretatie

- ? Funderingen
- ?? Structurele overblijfselen
- ▤

Lineair patroon
- Opstapje
- Modern

0 m 8

TARGET
archaeological geophysics

TIMESLICES Z1A

Timeslice #7
11.72-15.70ns /
0.57-0.76m

Timeslice #8
13.71-17.70ns /
0.66-0.86m

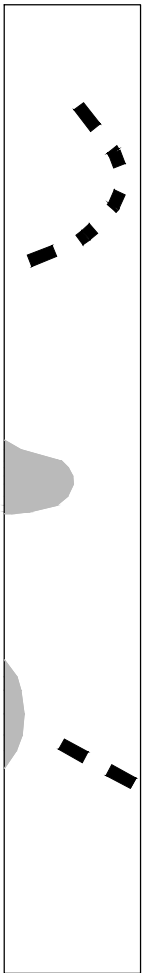
Timeslice #9
15.70-19.69ns /
0.76-0.95m

Timeslice #10
17.70-21.68ns /
0.86-1.05m

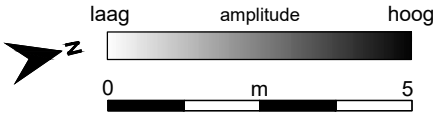
Interpretatie

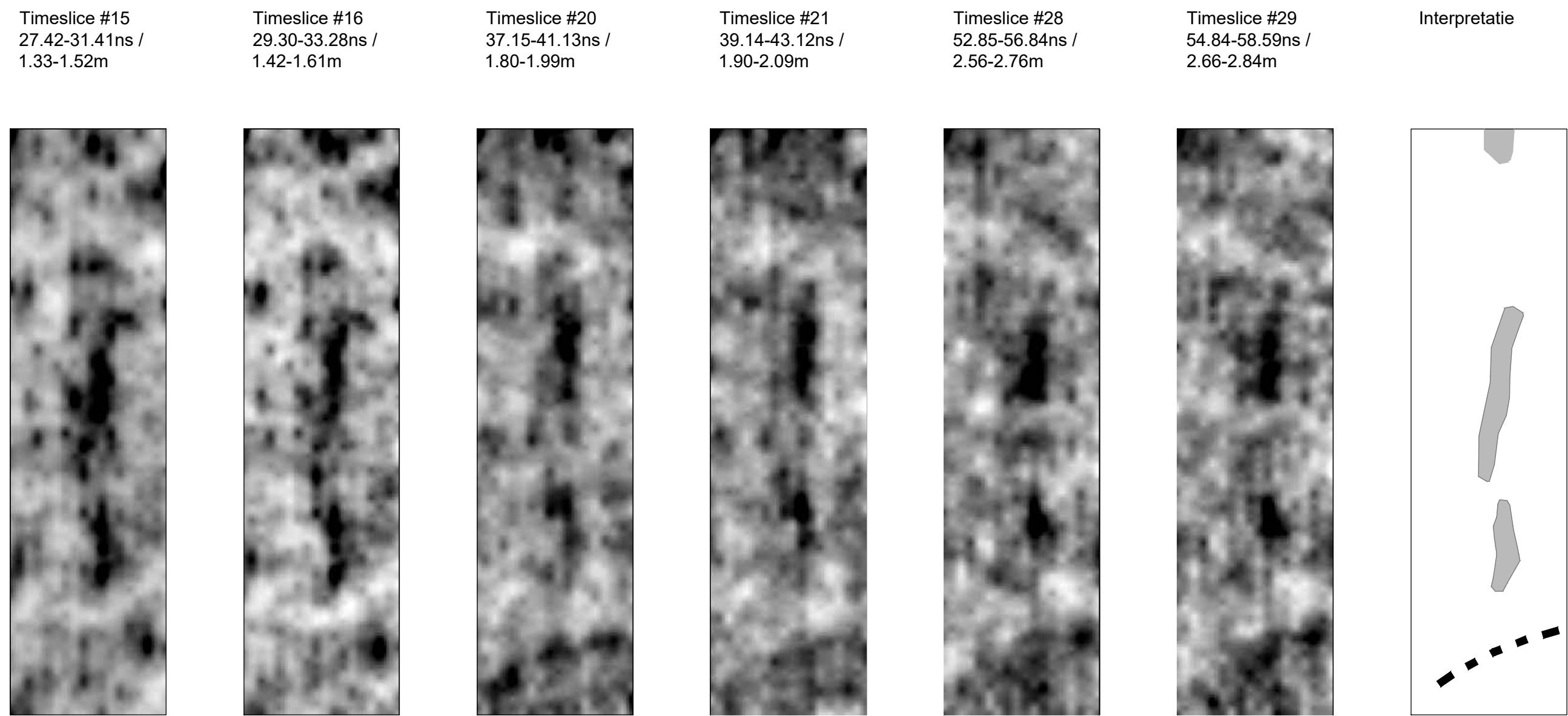
?? Structurele overblijfselen

Lineair patroon

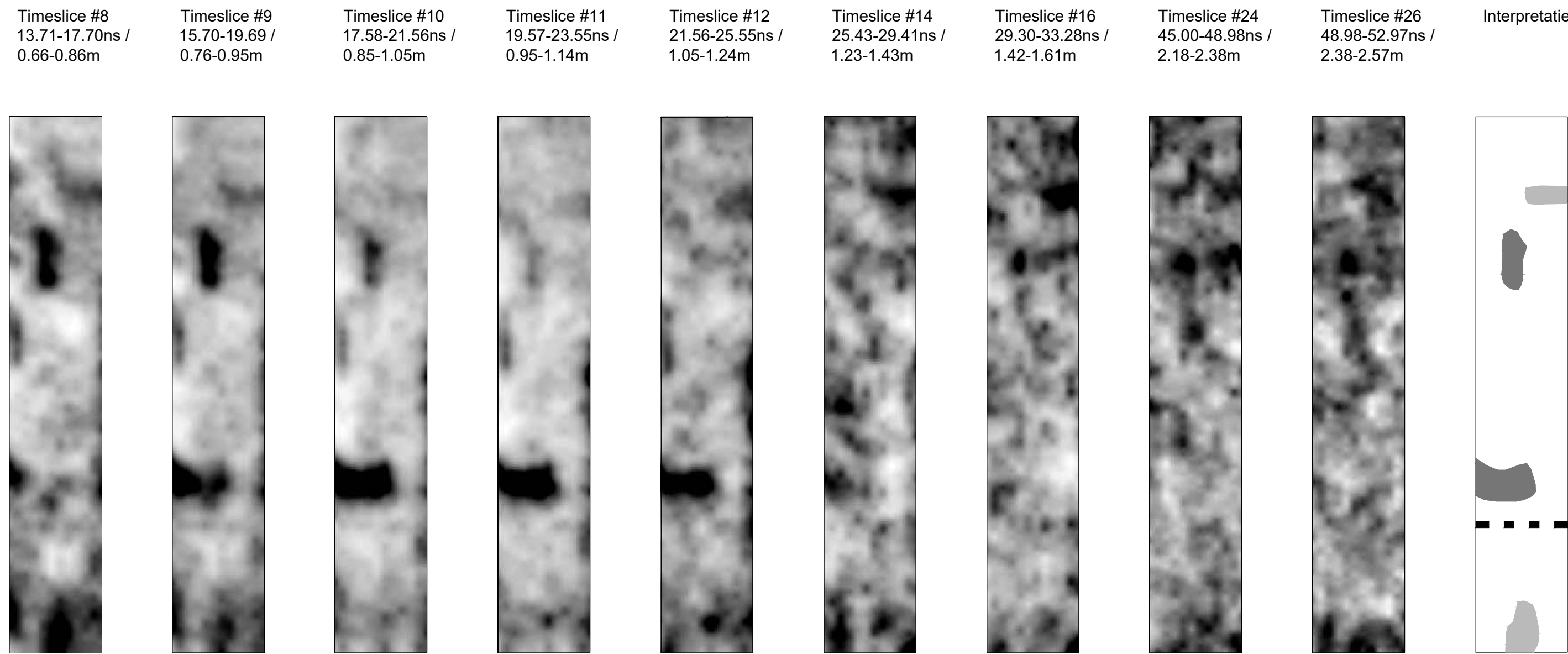

TIMESLICES Z1B

 ?? Structurele overblijfselen   Lineair patroon

TIMESLICES Z1C

 ? Funderingen   ?? Structurele overblijfselen   Lineair patroon

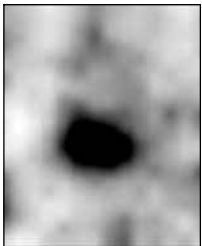

TIMESLICES Z2

Timeslice #11
19.57-23.55ns /
0.95-1.14m

Timeslice #15
27.42-31.41ns /
1.33-1.52m

Timeslice #18
33.28-37.27ns /
1.61-1.81m

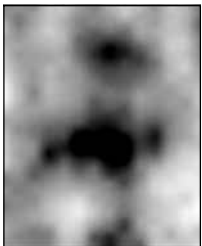
Timeslice #20
37.15-41.13ns /
1.80-1.99m

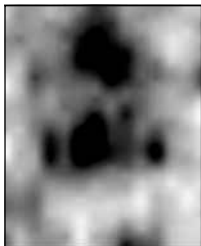
Timeslice #22
41.13-45.12ns /
1.99-2.19m

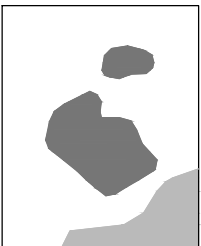
Timeslice #24
45.00-48.98ns /
2.18-2.38m

Timeslice #27
50.86-54.84ns /
2.47-2.66m

Interpretatie

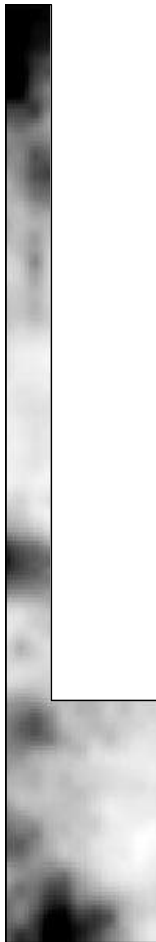

 ? Crypte of
funderingen

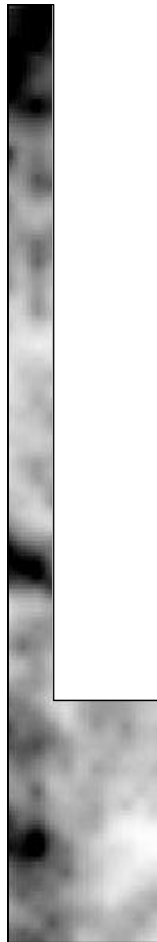
 ?? Structurele overblijfselen

TIMESLICES Z3

Timeslice #8
13.71-17.70ns /
0.66-0.86m

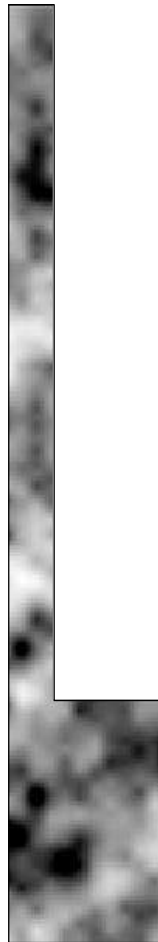
Timeslice #10
17.57-21.56ns /
0.85-1.05m

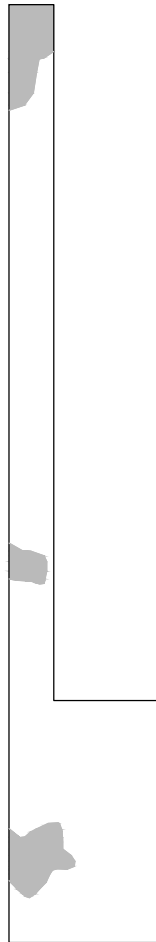
Timeslice #12
21.56-25.55ns /
1.05-1.24m

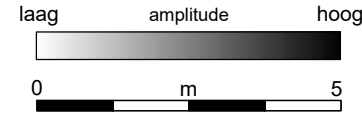
Timeslice #14
25.43-29.41ns /
1.23-1.43m

Interpretatie

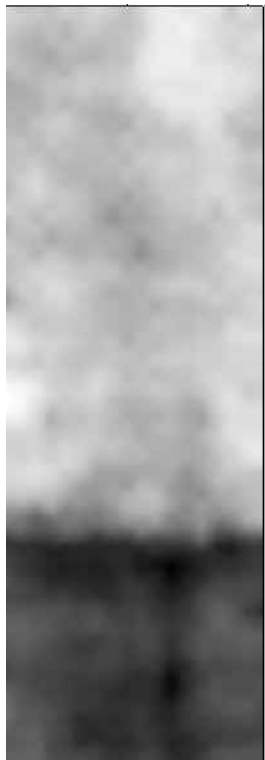

 ?? Structurele overblijfselen

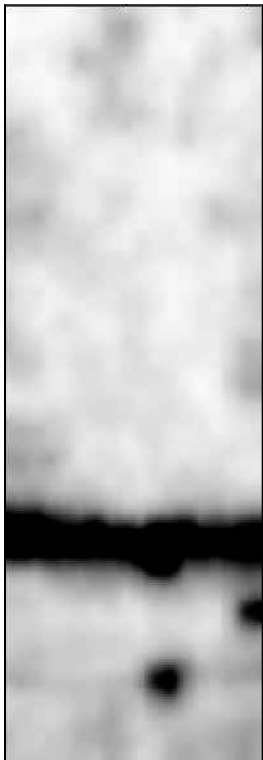

TIMESLICES Z4

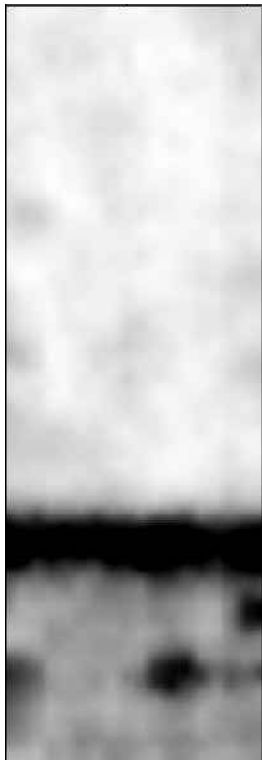
Timeslice #1
0.00-3.98ns /
0.00-0.19m

Timeslice #3
3.87-7.85ns /
0.19-0.38m

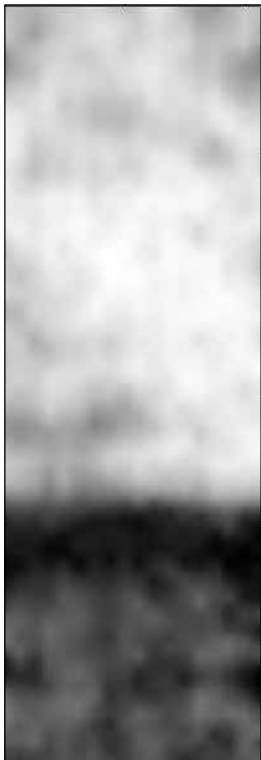
Timeslice #5
7.73-11.72ns /
0.38-0.57m

Timeslice #7
11.72-15.70ns /
0.57-0.76m

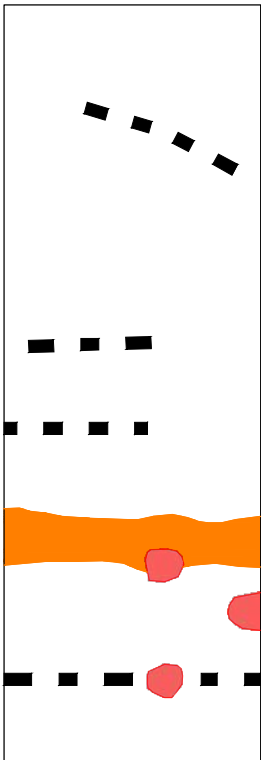
Timeslice #8
13.59-17.58ns /
0.66-0.85m

Timeslice #9
15.59-19.57ns /
0.76-0.95m

Interpretatie

Lineair patroon

Opstapje

Modern

TARGET

archaeological geophysics

survey@targetgeophysics.com
www.targetgeophysics.com

Holsbeeksesteenweg 10, 3010 Kessel-Lo, Belgium

+32 (0) 483504280 / +353 (0) 878580112

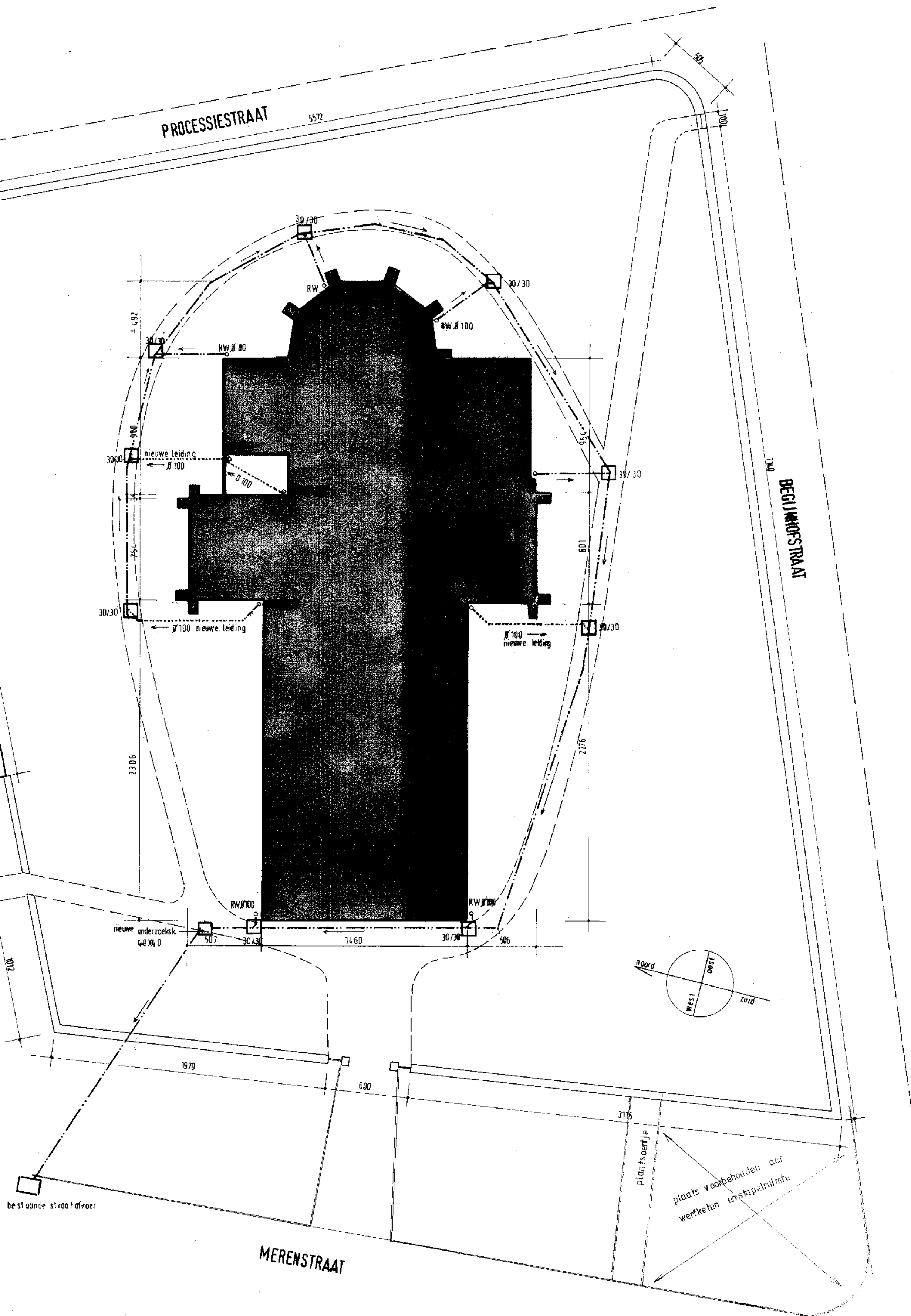
Registered Business in Belgium (0845.688.362) & Ireland (No. 257414)

restauratiewerken

het opgetekende rioleringsschema is, met uitzondering van de nieuwe leidingen, het rioleringsnet zoals het **VERMOEDELIJK** aanwezig is. Bij de uitvoering is het juiste verloop na te gaan.

restaurantwerken

[illegible]

restaurantwerken

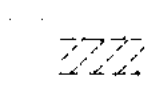
[illegible]

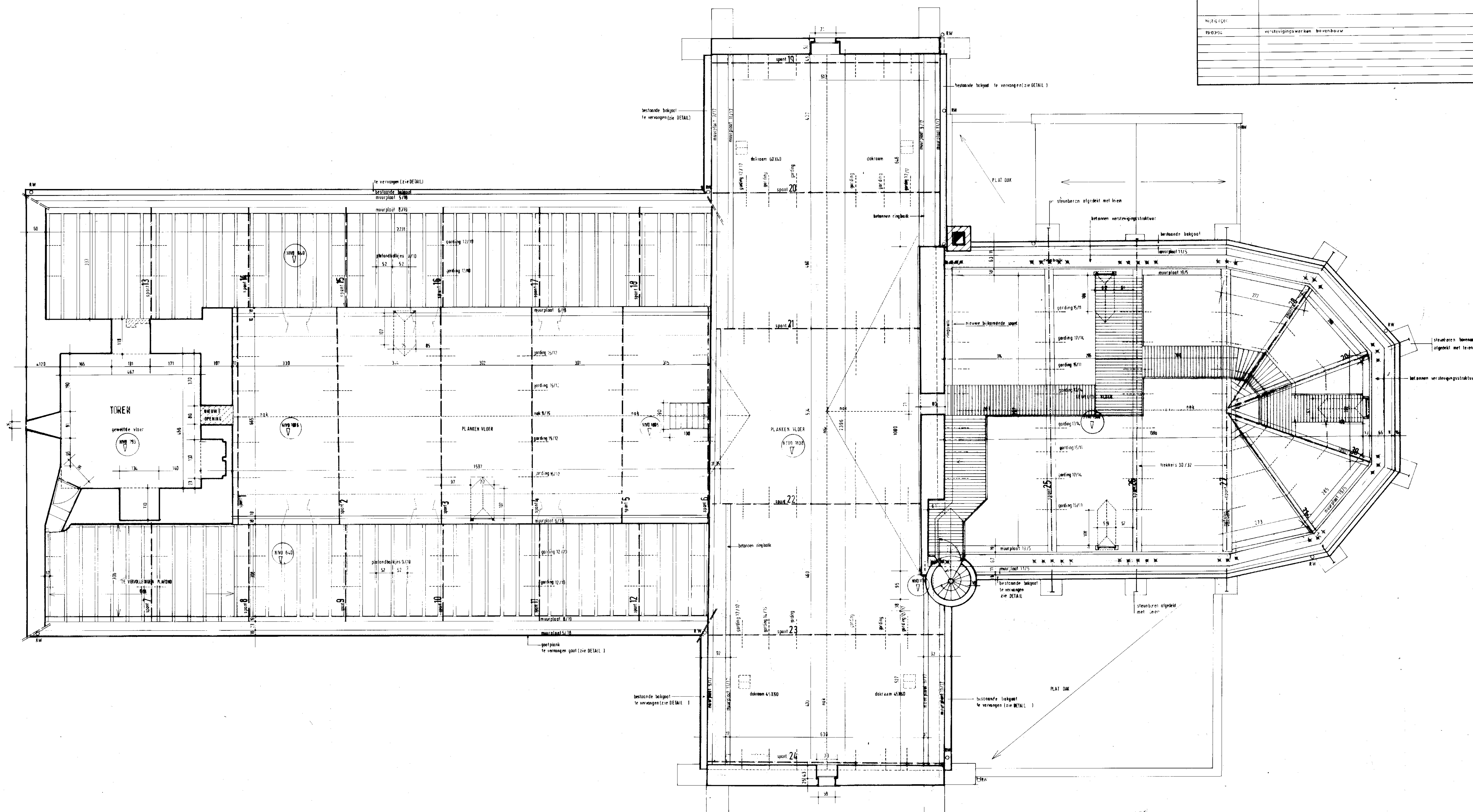
SINT CATHARINAKERK DUISBURG

restauratiewerken

LEGENDE

- AF TE BREKEN
- NIEUW METSELERWERK
- VERSTERKINGSWERKEN

ARCHITECT	D. VAN RYCK-RECHBOVEN en H. VAN MEER Nieuwsteeg 257 3951 st. Agatha rode	TEL 0146/47 01 01
BONNHEER	GEHEERTE TER VUREN Kloosterweg op Brussel 13 1940 Rotterdam	spoor
STUDIE	restauratie 2e fase	plannummer 4 bis
TAAL	uitvoering	
PLAN	ZOLDERS nieuwe toestand	schaal 1/50 datum 1/6/85
ontwerper: ☐ ontwerper: ☐ ontwerper: ☐		
tekenaar: ☐ tekenaar: ☐ tekenaar: ☐		
controle: ☐ controle: ☐ controle: ☐		
projectie: ☐ projectie: ☐ projectie: ☐		
versterkingswerken: ☐ versterkingswerken: ☐ versterkingswerken: ☐		

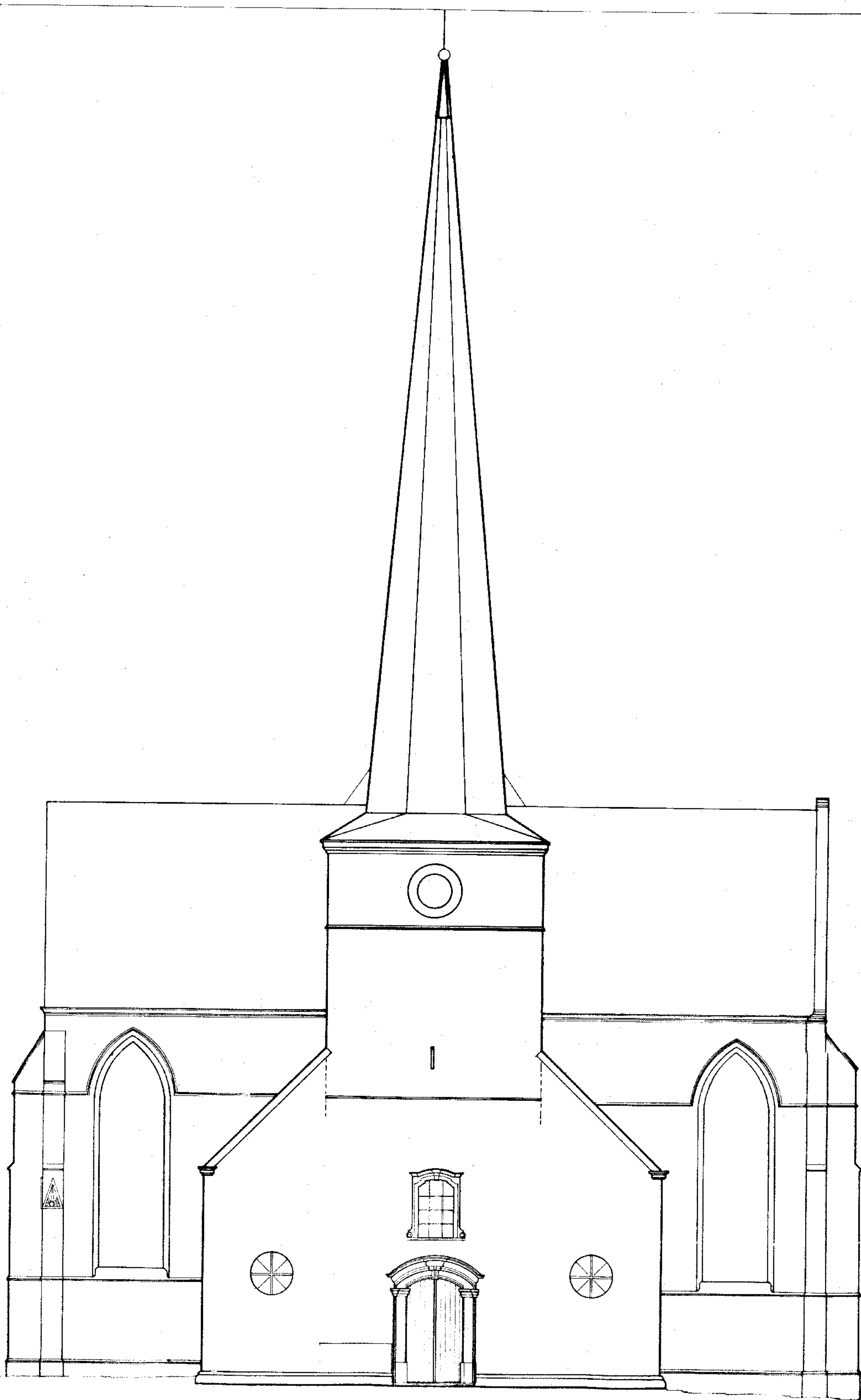
restaurantwerken

[illegible]

ST. CATHARINAKERK te DUISBURG

Arch. Mw. VAN EYCK-DEBROUWER

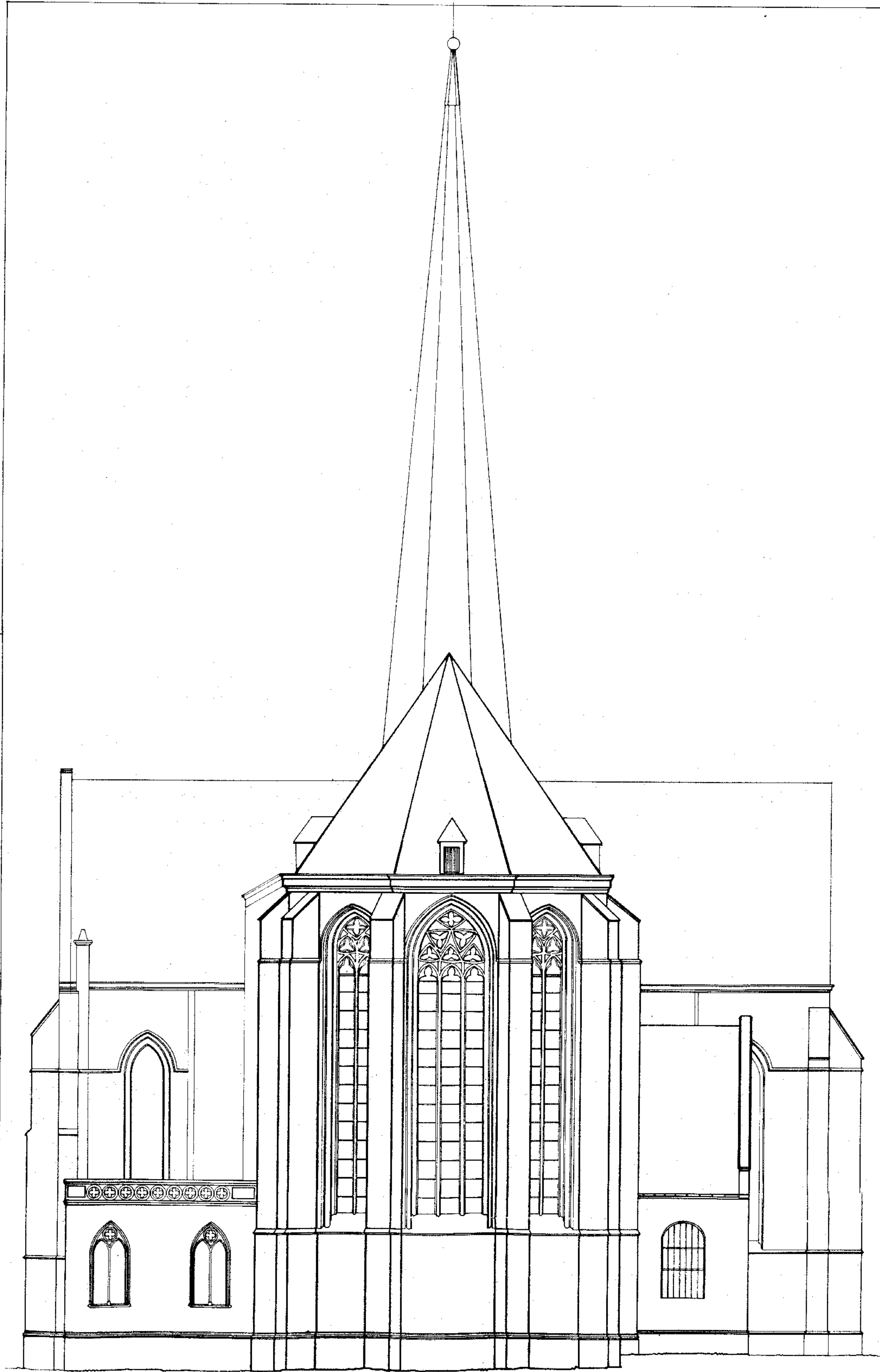
Opmeting westergevel

schaal: 1%

datum: maart 1981

ST. CATHARINAKERK te DUISBURG

Arch. Mw. VAN EYCK DEBROUWER

Opmeting oostergevel

schaal: 1 %

datum: maart 1981

ST. CATHARINAKERK te DUISBURG

Arch. Mw. VAN EYCK DEBROUWER

Opmeting noordergevel

schaal : 1 %

datum : maart 1981